

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СТУДЕНТСЬКИЙ РЕКТОРАТ СУМДУ
МІНІСТЕРСТВО У СПРАВАХ МОЛОДІ ТА СПОРТУ
УПРАВЛІННЯ У СПРАВАХ МОЛОДІ ТА СПОРТУ
СУМСЬКОЇ ОБЛДЕРЖАДМІНІСТРАЦІЇ
СУМСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ КОМІТЕТ МОЛОДІЖНИХ
ОРГАНІЗАЦІЙ
СТУДЕНТСЬКЕ БРАТСТВО СУМЩИНИ

Студентське самоврядування у ХХІст.: проблеми і перспективи розвитку

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
19 – 22 квітня 2007 року

Суми - 2007

УДК 061.001.891

Збірник матеріалів Всеукраїнської студентської конференції органів студентського самоврядування. - Суми: Вид-во СумДУ, 2007. - Вип.3.- 95 с.

У збірнику в скороченому вигляді подані матеріали доповідей Всеукраїнської студентської конференції органів студентського самоврядування.

Редакційна колегія:	студ. проректор із зовнішніх зв'язків А.В. Товстуха; радник студ. ректорату М.В. Гуменний
Члени редколегії:	студ. ректор А.В. Савочка; перший студ. проректор Є.Ю. Саєнко; заст. студ. проректора з науки М.В. Аверченкова

© Вид-во Сумського державного
університету, 2007

Загін по підтримці порядку в гуртожитках та на території університету (ЗППГУ) як структурний підрозділ самоврядування студентів

Витоки самоврядування студентів у Вінницькому національному технічному університеті беруть початок ще в 1993 р, коли за ініціативою студентів було створено ЗППГУ, з метою забезпечення та підтримання дисципліни, спокою, порядку в гуртожитках та на території університету.

Діяльність загону будується на принципах законності, гуманізму, поваги до особи, взаємодії зі студентськими колективами, громадськими організаціями, адміністрацією університету і міліцією.

При виконанні своїх обов'язків члени ЗППГУ незалежні від впливу будь-яких політичних та громадських організацій, об'єднань. Члени загону поважають гідність особи і виявляють до неї гуманне ставлення, захищають права студента незалежно від його соціального походження, майнового та іншого стану, расової та національної належності, громадянства, віку, мови та освіти, ставлення до релігії, статі, політичних та інших переконань. У взаємовідносинах зі студентами члени загону виявляють високу культуру і тактовність.

ЗППГУ виконує такі основні завдання:

- забезпечення особистої безпеки студентів, захист їх законних інтересів;
- забезпечувати громадський порядок в гуртожитках та на території університету;
- виявляти, запобігати і припиняти правопорушення, вживати з цією метою профілактичні заходи, проводити роз'яснювальну роботу;
- виявляти причини і умови, що сприяють вчиненню правопорушень, вживати в межах своєї компетенції заходів до їх усунення;
- брати участь в профілактичній роботі серед студентів, схильних до правопорушень;
- забезпечувати громадський порядок під час проведення масових заходів в гуртожитках та університеті;

➤ проводити перевірку житлових і побутових кімнат з метою попередження правопорушень та виявлення фактів зберігання заборонених в гуртожитках речей (отруйні речовини, вибухові пристрої, зброя, наркотики та алкогольні напої, тощо) та використання додаткових електропристроїв;

➤ надання термінової охоронної підтримки тим, хто потребує медичної допомоги, в разі необхідності виклик "Швидкої допомоги".

➤ систематично відвідувати збори членів загону;

➤ мати рейтинг у навчанні не нижче 4 балів (за 5 бальною системою).

Члени ЗППГУ користуються відповідними правами:

➤ вимагати від студентів, які порушують громадський порядок, припинення правопорушень; робити на місці усне попередження особам, які допустили малозначні порушення;

➤ вносити пропозиції на Раду університету з виховної роботи про покарання студентів правопорушників, включно до відрахування з університету;

➤ проходити в усі гуртожитки по пред'явленню посвідчення члена загону;

➤ відвідувати спортивний комплекс „Маяк” за пільговими цінами;

➤ отримувати послуги, що надає університет, позачергово (буфети, їдальня, бібліотека тощо);

Поповнення складу ЗППГУ відбувається за рахунок студентів, що проживають в гуртожитках, за рекомендацією деканів факультетів, які добре навчаються, займаються спортом, позитивно характеризуються та не мали правопорушень. Проректор з виховної роботи разом з деканами призначає командира загону, а також командирів ланок. З кожним членом загону укладається угода, він знайомиться з "Положенням про ЗППГУ", і йому видається посвідчення.

Голова Загону по підтримці порядку в гуртожитках та на території університету є членом Президії студентського самоврядування як головного координуючого органу Студентської ради університету, до компетенції якої входить організація студентського самоврядування у Вінницькому національному технічному університеті.

Члени загону підпорядковані та підзвітні Раді з виховної роботи.

Для заохочення активної роботи членів ЗППГУ, компенсації затрачених ними сил та часу, ректорат, адміністрація інститутів, факультетів, студмістечка застосовують різні форми матеріального та морального заохочення членів ЗППГУ.

Оплата роботи членів ЗППГУ здійснюється згідно оформленого договору-підряду та актів виконаних робіт встановленої форми, які оформляються членами ЗППГУ та підписуються посадовими особами, в інтересах підрозділів яких виконуються роботи.

Командири ланок ЗППГУ отримують матеріальну допомогу за рахунок коштів фонду матеріальної допомоги та заохочення студентів, магістрів та аспірантів ВНТУ за поданням голови профкому погоджену із командиром ЗППГУ.

Члени загону є кращими представниками студентського активу. Законні вимоги членів загону в рамках їх повноважень є обов'язковими для виконання студентами. Члени загону при виконанні своїх обов'язків керуються даним положенням, а також рішеннями Ради з виховної роботи.

Баглай Л.М.
Вінницький соціально – економічний інститут Університету
«Україна»

“Мотивація до роботи – частина мотивації до життя”

Зважаючи на розвиненість органів студентського самоврядування, ми з впевненістю можемо сказати, що молодь прогресує і розвивається, набуває життєвого досвіду, формує свій власний світогляд. Але є ряд перешкод та суперечностей, які на початковому етапі роботи ставлять нас перед важкою задачею.

Існує дуже багато проблем, коли виникає питання, як залучити активістів до органів студентського самоврядування, як зацікавити їх та залучити до співпраці.

Спостерігаючи за студентами, які активно включаються в життя інституту, їх можна поділити на тих, хто приймає участь в концертних програмах, виховних процесах, займаються культурно-духовним розвитком, а також на тих, хто бажає

«змінити рух» в оточуючому середовищі, відстояти права студентів, організувати студентське життя, знайти нових друзів, що дає нам змогу віднести їх до категорії студентів, які потійно прагнуть до самовдосконалення, особистісного росту та самовдосконалення. Чим же відрізняються студенти першої групи від другої? Відмінність у тому, що перші роблять усе заради власного задоволення, демонстрування своїх здібностей (талантів), виконують певні доручення і роботу аби отримати похвалу. Інші ж, усе роблять так, аби всі студенти почували себе комфортно, повноцінно, вони організують розважальну роботу, туристичні поїздки, зустрічі, гуртки і виконують це – також отримують від цього задоволення.

Студентське самоврядування несе за собою відповідальність, наполегливість, спрямованість та дії, які потребують точності, послідовності та виконання, а це в основному лякає тих, хто має бажання займатись самоврядуванням. В студентів є бажання займатись в самоврядуванні, але та картинка, яка склалась в них про цю діяльність не зовсім співпадає з реальною роботою. Відбувається протиріччя.

Студенти першого курсу приходять з великим зарядом енергії, з бажанням зробити свій внесок, розкрити свої таланти та здібності. В одних вирують емоції, в других - виникає неусвідомлення бажань та мети, треті – бояться виділитись, а в четвертих - запалюються очі, коли відбувається рух, урізноманітнюється життя.

Вони інколи задають такі запитання, на зразок: “Для чого ми це робимо? Що нам це дає? Які в нас є перспективи? Чого ми цим досягли? Навіщо ми цим займаємось?” Здавалося б прості питання, але вони не можуть знати, що це все “доросла гра”, яка несе за собою клопітку та відповідальну роботу. Якщо говорити по-простому, то ми можемо їм пояснити, що:

- це дає можливість, знайти більше друзів в інституті та за його межами;
- налагодити відносини з адміністрацією;
- бути задіяним у багатьох розважальних чи культурних заходах;
- подорожувати містами України, а можливо і не тільки;
- приймати участь у наукових конференціях, виїздах,

походах та ін.

Коли вже говорити по-серйозному, то ми можемо виділити такі повноваження, обов'язки та пріоритети, як:

- захищати і відстоювати права та інтереси студентів;
- представляти інтереси всіх студентів;
- бути представником у керівних органах вищого навчального закладу;
- займатися вирішенням тих питань, які належать до компетентності ОСС;
- ухвалювати рішення, вирішувати питання та дотримуватись вимог ОСС;
- мати напрямки своєї діяльності і самостійно їх вирішувати;
- володіти інформацією у ВНЗ та інформувати студентів;
- працювати для студентів та заради їх інтересів;
- робити звіт про свою роботу.

Перш за все, перед питанням робити це чи ні, студенту необхідно задуматись над питанням: “А що воно дасть особисто для мене? Чи задовольнить ця діяльність мої інтереси та потреби?” Адже,

Базуліна Ю.Г
Глухівський коледж СНАУ

Проблема впровадження Болонського процесу в сучасних умовах та вплив органів студентського самоврядування на вирішення цих проблем.

Сьогоднішні студенти – це майбутні представники владних структур, державні діячі, організатори виробництва, керівники колективів, фахівці. Від нашої професійної компетенції, моральності залежить наше майбутнє. Студентське самоврядування є тим стартовим майданчиком де можна почати реалізовувати свої плани. Одним із першочергових завдань самоврядування являється допомагати і контролювати навчальний заклад у наданні якісної освіти.

Перший крок до підготовки якісного фахівця це перехід до Болонського процесу.

Болонський процес є новим історичним етапом розвитку

вищої освіти, виток якого пов'язаний із функціонуванням Болонського університету в XIII ст. Студенти й викладацький склад в ньому були окремою корпорацією, за якою магістрат у 1224 р. визнав усі права юридичної особи і дав їм цілковите самоврядування. Там своєрідно проводився навчальний процес — лекції, семінари — в межах певних модулів; було відведено значний обсяг часу на практичні заняття і самостійну роботу студентів; проводився періодичний контроль засвоєння матеріалу за певними розділами. Досвід Болонського університету ще в XIII ст. використовувався у вищих навчальних закладах Італії, пізніше він став взірцем діяльності для багатьох університетів Франції та Німеччини.

У 1997 році під егідою Ради Європи та ЮНЕСКО було розроблено і прийнято Лісабонську конвенцію про визнання кваліфікацій, що належать до вищої освіти Європи. Цю конвенцію підписали 43 країни (Україна в тому числі), більшість з яких і сформулювали згодом принципи Болонської декларації. Лісабонська угода ставить за мету створення умов, за яких більша кількість людей, скориставшись усіма цінностями і здобутками національних систем освіти і науки, зможе бути мобільними на європейському ринку праці. Через рік чотири країни - Франція, Італія, Великобританія та Німеччина підписали так звану Сорбонську декларацію, завдання якої спрямовані на створення відкритого європейського простору вищої освіти, який має стати більш конкурентоспроможним на світовому ринку освітніх послуг.

Болонська декларація, яка була проголошена і підписана міністрами освіти 30 європейських країн у Болонії в 1999 році, започаткувала на офіційному рівні процес створення європейського простору вищої освіти.

Значну увагу в документах щодо Болонського процесу приділено питанням про статус і права студентів. У "Сорбонській спільній декларації про узгодження системи вищої освіти в Європі" вказано, що студенти:

а) повинні мати доступ до різних програм, у тому числі й до професійного навчання, розвивати рівень володіння мовами і використовувати нові інформаційні системи;

б) всебічно користуватися правом оволодіти знаннями у вищих навчальних закладах двох рівнів: навчатися за відповідною кваліфікацією; вибирати міжнавчання за програмою, що передбачає отримання ступеня магістра або за

більш поширеною програмою — ступінь доктора. В обох програмах однакова увага повинна приділятися дослідницькій та самостійній роботі. У декларації наголошено і натову, що студенти мають брати участь і впливати на організацію та зміст освіти у вищих навчальних закладах.

Традиційна система вищої освіти в Україні не спроможна повною мірою забезпечити якісні перетворення в ній та ефективну підготовку фахівців, бо не передбачає повне використання індивідуальних здібностей студента та його активності. Студенти повинні не лише брати активну участь у процесі сприйняття та засвоєння знань, а й мати стосовно них власну позицію, бути спроможними застосувати вивчене на практиці, творчо переосмислювати, співвідносити здобуті результати з перспективами своєї майбутньої діяльності.

Система вищої освіти України не узгоджена з сучасними європейськими нормами організації навчального процесу, вимогами ринку праці, що істотно знижує можливості мобільності студентів, визнання дипломів про вищу освіту в розвинених країнах і конкурентоспроможність наших випускників на міжнародному ринку праці.

Одним з невід'ємних атрибутів Болонської декларації є кредитно-модульна система, що сприяє мобільності студентів і викладачів, спрощує перехід з одного навчального закладу до іншого, чітко визначає обсяги проведеної студентом роботи за усіма напрямками навчальної та наукової діяльності. Завдяки впровадженню такої системи в навчальний процес присутня систематична робота студентів протягом навчального семестру, підвищується рівень активності студентів завдяки елементам змагальності в навчальному процесі, збільшується доступність до інформаційних ресурсів, зокрема через комп'ютерні мережі в Інтернет до навчально-методичної літератури і баз даних, що безпосередньо стосуються дисциплін. Студент має змогу більш самостійно або повністю самостійно працювати із запропонованою йому індивідуальною навчальною програмою, яка містить цільовий план дій, банк інформації і методичне керівництво.

Суттєвою особливістю модульного навчання є свобода дій, якою користується студент при самостійному вивченні матеріалу і їх активна позиція. Це спонукає до зростання відповідальності студентів у процесі засвоєння ними необхідного матеріалу.

Отже, саме модульна технологія навчання забезпечує стимулюючу, розвиваючу і особистісно-творчу функції одержання знань, їх самостійність і мобільність, що є основою підготовки компетентного фахівця. Модульна організація змісту навчальної дисципліни вимагає від студента глибокої аналітико-логічної роботи над змістовим наповненням дисципліни і забезпечує зростання у студентів мотивації до систематичного і неформального навчання. Студент вчиться сам, а викладач здійснює управління навчанням, що значно піднімає одночасно свободу і відповідальність як з однієї, так і з іншої сторони. У результаті введення в навчальний процес кредитно-модульної системи виникає можливість диференціації студентів за їх інтелектуальними здібностями, що в свою чергу створить умови для індивідуальної роботи зі студентами.

Слід враховувати і такий важливий момент, що при переході на кредитно-модульну систему навчання виключається обов'язковість екзаменаційної сесії, що відповідно створює менше стресової ситуації та дає можливість студентам краще засвоїти окремі розділи дисципліни, здаючи їх по модулях, а прагнення отримати максимальний бал за окремий модуль стимулює студентів більше приділяти уваги самостійній роботі і опрацюванню матеріалу.

Болонська декларація веде до створення Європейського проекту вищої освіти, що дасть можливість готувати в нашій державі високо кваліфікованого, кваліфікованого і конкурентоспроможного фахівця на рівні європейського освітнього простору.

Барчук В.А.

Вінницький національний технічний університет

Залучення активістів до участі у роботі органів студентського самоврядування.

Одним з найголовніших питань та проблемами для студентського самоврядування – є залучення активістів до органів студентського самоврядування. Необхідно постійно це робити, тому що в органах студентського самоврядування зміна активу відбувається досить часто, одні студенти-активісти

випускаються з університету і їм потрібно знаходити заміну для плідної та продуктивної роботи. Без залучення активістів до Студентської Ради на певному етапі роботи студентського самоврядування, як би добре воно не працювало настане момент коли більшість, або всі активісти випустяться і Студентської Ради перестане функціонувати та прийдеться починати з початку.

Потрібно чітко розуміти, що не кожен студент може чи хоче бути активістом. Студентів можна розділити на тих хто хоче щось організувати, проводити та створювати і на тих хто хоче, щоб для них щось організували – тобто на студентів-активісти і пересічний студентів.

Найбільш ефективно і доцільно залучати активістів до участі в роботі органів студентського самоврядування серед студентів молодших курсів, тому що ці студенти найбільше відкриті для сприйняття нової інформації і з зацікавленістю візьмуться до нового роду діяльності, яким вони в школі не займалися чи займалися не з тою свободою дій. Потрапивши після школи в нове – студентське середовище багато студентів хочуть стати активістами та тим самим отримати можливість самовиразитись у житті.

Не слід забувати і про студентів старших курсів. Хоча у більшості з них вже сформувалися свої інтереси в житті, хтось вже працює, хтось зайнявся науковою роботою, а хтось взагалі став сімейною людиною. Та все ж таки як би це не виглядало не можливим та складним залучити активістів старших курсів до студентського самоврядування можливе! Свого часу коли я тільки починав свою роботу в Студентській Раді і створював орган студентського самоврядування на своєму факультеті я знаючи про активістів старших курсів, так як я навчався на першому курсі і як молодший студент в порівнянні з ними я знав і бачив роботу кожного з них. Всі вони працювали по одинці, кожен за своїми вподобаннями та інтересами і рідко де перетиналися в своїй роботі. Зважаючи на це я вирішив залучити їх усіх, як активістів до роботи в Студентській Раді і запропонував виконувати ту ж саму роботу, що вони виконували тільки разом та пропагуючи її як роботу єдиної студентської організації. Всі активісти яким я запропонував працювати в Студентській Раді погодилися тому що я не забрав у них те, заради чого вони працювали та те, що приносило їм

задоволення, а навпаки всіляко підтримував їх.

Будь яка робота потребує мотивації і як би активісти гарно не працювали і як би добре їм не було їх потрібно мотивувати та заохочувати до цієї роботи. Проте, залучаючи активістів до роботи в Студентській Раді не потрібно мотивувати їх в першу чергу фінансовими подяками, активісти повинні зрозуміти, що в органах студентського самоврядування студенти працюють тому що їм там цікаво, тим більше якщо це ще й престижно.

В моєму університеті в рамках виховного процесу молоді та для адаптації студентів першого курсу щорічно адміністрацією ВУЗу проводиться конкурс „Осінь першокурсника”. Допомагає в організації цього конкурсу і активісти студентського самоврядування. Під час підготовки до конкурсу першокурсники настільки вливаються у веселе студентське життя, настільки відчують себе людьми активними та людьми, які перебувають в центрі всіх подій, що вони й після конкурсу хочуть залишатися в студентському середовищі і серед числа цих учасників більшість це потенційні активісти Студентської Ради.

Слід пам'ятати, що тобі як лідеру потрібно бути прикладом у всьому: гарно навчатися, бути авторитетною людиною серед молоді, бути в пошані у викладачів, і тоді студенти будуть прагнути наслідувати тебе та стати таким же лідером як і ти сам, а взагалі потрібно бути самим собою — звичайним студентом і тоді все буде добре.

Безцінний О.О.

Харківський національний університет радіоелектроніки

Залучення активістів до роботи в ОСС. Можливості та засоби.

Перед органами студентського самоврядування постає гостре питання залучення активістів до свого складу. Зазвичай у ВНЗ найбільш активними студентами є студенти перших та других курсів. Але і їх залученні потребує неабиякого хисту.

Студентське самоврядування рекламує себе та свою діяльність різними суспільними акціями. Але якщо не буде вдалої інформаційної підтримки, та вчасного інформування

студентів ВНЗ про самі акції будуть малоефективні, бо на них прийде набагато менше людей.

Активісти органів студентського самоврядування можуть робити дуже багато корисних речей для студентів, але якщо вони не займаються постійною інформаційною та просвітницькою роботою, не піарять свою організацію – всі добрі справи можуть зійти унівець.

Для покращення ефективності діяльності органу студентського самоврядування треба проводити постійне інформування студентства, а це можливо зробити, використовуючи наступні засоби:

1. Інформаційні листи, які б входили раз на тиждень та сповіщали студентів про реалізовані проекти і анонсували наступні.

2. Роздані матеріали, що інформують про студентську організацію, мету її діяльності, цілі та завдання а також інформація про її структуру.

3. Інформаційні стенди які належать виключно органу студентського самоврядування.

4. Яскраві інформаційні плакати під кожну акцію.

5. Інформування студентів через локальну мережу в університеті та гуртожитках.

6. Транслявання по відео екранах ВНЗ (якщо такі є) реклами акцій студентського самоврядування.

Усі ці засоби діють у Студентському сенаті ХНУРЕ.

Василишин К.А.

Інститут Менеджменту та економіки

«Галицька академія»

Проблеми впровадження Болонського процесу та вплив ОСС на їх вирішення

Насамперед на мою думку слід звернути увагу на те що, якщо б не існувало підписаної декларації Україною у контексті Болонського процесу то ОСС, не існувало взагалі. Адже у декларації про Болонський процес чітко прописано, що студенти самі складають і регулюють навчальний процес у своєму ВНЗ. Якраз це і дає нам змогу створювати ОСС. Але не все так

сталося, як гадалося на перший погляд. Оскільки жодна адміністрація не піде на те, щоб віддати студентам в руки реформувати навчальний процес на свій лад. Виникає зразу риторичне питання Чому? Та відповідь тільки одна і досить проста адміністрація цього боїться тому що вважає, що студенти заберуть у неї її основний важіль впливу на студентів, і тому вона буде робити все щоб цього не сталося. Тому на мою думку потрібно провести наступні заходи для того щоб донести правильно до адміністрації і до студентів, що таке Болонський процес, оскільки ніхто з вище перерахованих не знає, ні про переваги, а ні про його недоліки. Отже в такому випадку пропоную зробити наступне:

- Міністерству освіти і науки України спільно з адміністраціями вищих навчальних закладів та із залученням ОСС, провести активну інформаційну роботу для студентів та викладачів щодо впровадження ECTS (Європейської кредитно-трансферної системи) як невід'ємної складової Болонського процесу;

- Органам студентського самоврядування та профспілковим студентським організаціям створити у своєму складі підрозділи метою яких буде інформувати студентів про методіку впровадження ECTS у ВНЗ України та про нормативно – правову базу, яка визначає впровадження в Україні Болонського процесу;

- ОСС за підтримки адміністрацій ВНЗ, Міністерства освіти та науки, провести круглі столи, семінари, тренінги з метою пошуку ефективних шляхів вирішення проблем, що виникають на стадії запровадження принципів Болонського процесу, з обов'язковим залученням спеціалістів, представників державної влади та іноземних експертів з інших європейських країн;

- Органам студентського самоврядування та профспілковим студентським організаціям проводити постійний моніторинг та систематичні опитування щодо впровадження принципів Болонської декларації у ВНЗ України, обов'язково інформувати адміністрації ВНЗ та Всеукраїнські студентські громадські організації про їх результати.

Особливості залучення активістів до участі у роботі органів студентського самоврядування через створення громадської організації на базі вузу

У ХХІ столітті процес формування громадянської свідомості студента виходить ще на більш високий мегарівень. Ефективність громадянського виховання значною мірою зумовлюється спрямованістю власне виховного процесу, формами та методами його організації.

Успішне вирішення таких проблем як визначення соціально-психологічного формування свідомості, його чинників, конституційних засад, змісту, форм і методів психолого-педагогічної діагностики потребує осмислення її сутності, складу, структури й функцій, які вона виконує у пізнавальній і практичній діяльності людини динаміки її розвитку.

Тож дійшовши до висновку, що без самостійного втручання у власне життя шляхом прийняття дорослих вагомих рішень (процес «набиття шишок») процес самореалізації людини пройти успішно не зможе, стало зрозумілим, що у сучасному вузі необхідністю є студентське самоврядування, як активна соціальна та патріотична, свідома й самостійна громадська діяльність студентів щодо сприяння та реалізації функцій громадського управління вищим навчальним закладом, яка здійснюється ними згідно з тими завданнями й метою, які ставляться перед студентськими колективами. Розвиток студентського самоврядування виступає однією з основних умов реалізації установки на підвищення якості підготовки спеціалістів, виховання соціально активних кадрів, здатних творчо, ініціативно вирішувати завдання соціально-політичного і морального оновлення суспільного життя в Україні.

Формування самоврядування – найактуальніший аспект дискусійного спектру наукового сьогодення. Активний орган самоврядування – це система взаємо підпорядкованих та взаємодіючих ланок ефективних робочих груп. Студентська громада університету (єдиний і незмінний легітимний носій права на самоврядування), студентський парламент

(представницький орган усіх студентів стаціонар), уряд, голова – це все активна позиція студента. Студентський вік є визначальним у плані набуття досвіду соціальної дії. Велике значення має залучення молоді до різноманітних сфер соціальних відносин, суспільної практики. Безліч способів вже відомі суспільству, але при зміні соціально-політичного становища в державі стає необхідністю формування нових аспектів виховної системи та молодіжної ініціативи.

На нашу думку, за умов створення резонансу молодіжних ініціатив студентської молоді, недоцільно обмежуватись рамками навчального закладу. За цих обставин саме створення громадської молодіжної організації на базі вищого навчального закладу забезпечить реалізацію громадської позиції молодого покоління, активності та дієвості в суспільному житті, надасть реальної можливості управляти вихованням студентів опосередковано через реалізацію ініціативи юнаків та дівчат, підсилить можливості студентського самоврядування.

Отже, як показує досвід Конотопського інституту СумДУ, розширити сферу діяльності студентського самоврядування, надати нових можливостей щодо реалізації молодіжних ініціатив можливо завдяки розвитку молодіжного руху в регіоні. Саме стан міської громадської молодіжної організації визначає міру її підтримки, допомоги та участі у розв'язанні молодіжних проблем студентства.

Підсумовуючи зазначене вище, можемо зробити висновок, що ефективність виховної системи вищого навчального закладу реально підвищується за умови створення на базі вузу громадської молодіжної організації та вмілої вибудови їх подальшої співпраці. Це дає змогу активніше залучати до лав студентського самоврядування молодь. Для результативного здійснення даної інноваційної діяльності виховного процесу вищої школи в подальшому необхідна розробка її організаційного та науково-методичного забезпечення.

Вуз – це та гавань, де повинні панувати не тільки добро та чуйність до оточуючих, а й ціла ініціативна система, бажання до впровадження всіх цінностей в життя. Це має бути аура взаємоповаги та взаєморозуміння, це має бути присутній давно забутий багатьма дух «тимурівців», який, після нашого дослідження та за нашою допомогою, є присутнім в стінах нашого навчального закладу.

Отже, залучення активістів до органів студентського самоврядування формується за умови їх реальної включеності у діяльність, коли апробуються, перевіряються на практиці відповідні громадянські цінності.

Грищенко Т.В.

Конотопський інститут Сумського державного університету

Роль органів студентського самоврядування у формуванні громадянської свідомості за умов євроінтеграції вищої освіти

У сучасному світі, який увійшов у третє тисячоліття, відбуваються глобальні зміни в системі вищої освіти. Прагнення України інтегруватися в Європейський і світовий освітній простір настійно вимагає змін і в організації громадянського виховання студентів вищих навчальних закладів. Нині змінюється парадигма освіти: та класична її модель, яка була сформована під впливом певних філософських, соціальних, економічних та педагогічних умов і яка спрацьовувала раніше, нині не задовольняє вимог сучасного життя. Перед навчальними закладами ставиться завдання сприяти реалізації основних завдань держави.

448202
Складність формування громадянської свідомості громадянського виховання у вузі за умов приєднання до Болонської конвенції полягає у тому, що сьогодні основна увага фахівців вищої школи приділяється саме проблемам організації навчального процесу. При кредитно-модульній системі навчання у вузі «основним ключовим умінням стає здібність людини здійснювати пошук нових знань та розвивати нові компетенції без підтримки з боку формальної освіти вирізняє традиційний професійно-дидактичний трикутник, що об'єднує навчальну, виховну і науково-дослідну діяльність вищої школи.

Формуванню громадян сприяє залучення студентів до діяльності в органах студентського самоврядування, в громадських молодіжних організаціях, в оргкомітетах акцій та заходів. Має вдосконалюватись внутрішня структура груп та створюватись система постійних та тимчасових доручень для всіх вихованців. Зокрема створення ситуацій «реальної відповідальності» формує звичку до суспільної поведінки в

різних життєвих ситуаціях. Зазначимо, що жодна діяльність не триватиме довго за умов примусу. Отже, неодмінно вагому роль у формуванні життєвих цінностей відіграє організація дієвого студентського самоврядування. При цьому недоцільно, на нашу думку, в світлі Болонського процесу відмовитись від заходів, які стали традиційними. Актуальним бачиться переглянути пріоритети в ході підготовки свят, акцій, конкурсів і т.ін. Однак, при організації процесу громадянського виховання не зайвим буде врахувати, що метою запровадження кредитно-модульного навчання є забезпечення студентам можливості навчатися за індивідуальними варіативними частинами освітньо-професійної програми.

Таким чином, процес формування громадянської свідомості за умов євроінтеграції вищої освіти має базуватись на традиційних заходах закладу, які мають бути включені до роботи новостворених клубів та об'єднань за інтересами, навчальних дисциплін та студентського самоврядування, а відтак вісью організації зазначеного процесу має бути особистість студента, його потреби й можливості.

Гуменний М.В.
Сумський державний університет

Діяльність студентських громадських організацій як елемент підвищення соціальної свідомості та активності студентів

Проблема низької соціальної свідомості та активності громадян присутня мало не в усіх сферах життя. Ігнорування суспільного життя країни (культурних, спортивних, політичних подій), нехтування власним здоров'ям та здоров'ям оточуючих (паління, наркотики, СНІД), неусвідомлення екологічних загроз, злочинність, зниження рівня культури та освіти – все це є результатом байдужого ставлення переважної більшості населення до процесів, що відбуваються. Способи життя «мене це не стосується», «зі мною такого не станеться» або «моя хата з краю...» постійно породжують додаткові суспільні проблеми або ж поглиблюють існуючі.

Ні для кого не секрет, що найбільш соціально свідомою та

активною є молодь (в основному студентська). Проте практика показує, що активна частина студентства складає у кращому випадку 20%.

Таким чином, діяльність студентських організацій (ОСС, профспілок, гуртків, клубів...) нерозривно пов'язана з розвитком суспільства та може впливати на майбутні процеси. Усвідомлення цього студентськими лідерами повинно стати однією з основних рушійних сил будь-якої діяльності.

Звичайно, помилково казати, що тільки студентські організації формують свідомість громадян в особі студентства. Тим не менше, такі організації зобов'язані приймати естафету, що розпочиналась з батьківського виховання, а продовжувалась у шкільні роки.

Підвищення соціальної свідомості та активності студентів студентами можливе лише шляхом залучення до суспільної діяльності. При цьому важливо охопити якомога більшу частину студентства, запропонувавши їм самостійно обрати напрямок – заняття спортом, туризм, художня самодіяльність, наукова діяльність, громадські організації, волонтерство... Це далеко не повний список можливостей самореалізації, проте кожний з видів діяльності формує у студентів гарні якості, які зазвичай залишаються на все життя.

Проте нинішнє студентство досить складно залучити до суспільного життя вищого навчального закладу. Низька активність та байдужість значною мірою спричинена низьким рівнем інформування про події та явища, що відбуваються.

Отже, першочерговим завданням діяльності студентських організацій є налагодження системи інформування, яка здатна вирішити одразу декілька проблем: інформування студентів про життя ВНЗ, прозорість та наочність діяльності організації (ОСС чи профспілки), залучення нових активістів, і, звичайно, підвищення соціальної свідомості та активності студентів

Давидов С.О.

Бердянський державний педагогічний університет

**Зовнішні зв'язки органів студентського самоврядування у
ВНЗ**

Зовнішні зв'язки органів студентського самоврядування з іншими ВНЗ.

Тісна співпраця між ВНЗ міста та області допомагає уникнути інформаційного вакууму, а також це постійний обмін досвідом, участь у спільних проектах та, врешті решт, створення захищеного молодіжного середовища.

Ефективним є проведення спільних конференцій, семінарів, нарад, міжвузівських конкурсів та змагань (спортивні, культурно-масові), туристичних походів та вечорів відпочинку.

Співробітництво з іншими ВНЗ потрібно з метою визначення спільного бачення майбутнього свідомих громадян України та спільних пріоритетів у діяльності.

Студентська рада Бердянського державного педагогічного університету тісно співпрацює зі студентськими радами ВУЗів нашого міста, також налагоджений механізм діяльності з деякими вищими навчальними закладами Запорізького регіону.

Зовнішні зв'язки органів студентського самоврядування з громадськими організаціями

За стінами вузу вирує життя. Орган студентського самоврядування - це тільки одна з форм об'єднання активної молоді, існують міські, обласні, загальноукраїнські й міжнародні організації, які діють у студентській та молодіжній сферах.

Отож, потрібно налагодити стосунки з найпотужнішими громадськими організаціями, що і зробила Студентська рада БДПУ. В місті Бердянську діє декілька громадських організацій, з якими ми активно співпрацюємо з урахуванням напрямку роботи організації. Адреси й контакти таких громадських організацій можна дізнатися в управліннях юстиції або сім'ї та молоді чи знайти в Інтернеті.

Членство найактивніших представників органів студентського самоврядування у громадських організаціях потрібно для проведення спільних проектів, круглих столів, конференцій, акцій, з метою отримання необхідної інформації, консультації від більш досвідчених людей. Співпраця з громадськими організаціями - це й більш ефективний механізм фандрейзингу, який так необхідний на сучасному етапі розвитку суспільства.

Громадські організації активно співпрацюють зі студентськими радами, що ефективно впливає на діяльність обох.

Зовнішні зв'язки органів студентського самоврядування з органами державної влади

Студенти Бердянського державного педагогічного університету активно працюють у молодіжній раді міста Бердянська, яка була створена однією з перших в Україні. У такий спосіб Молодіжна рада є консультативно-дорадчим органом, ланкою між студентами та міським головою і його заступниками. Молодіжна рада на зустрічах з представниками влади лобює інтереси, виражає думку кожного студента, обговорює проблеми, пропонує шляхи їх вирішення.

Створення подібних Молодіжних рад є добре налагоджений механізм співпраці з представниками органів державної влади, який діятиме як контроль за виконанням державної молодіжної політики та вплив на її ефективне функціонування.

Зовнішні зв'язки органів студентського самоврядування та Міжнародне співробітництво

Міжнародне співробітництво є стратегічним напрямком діяльності органів студентського самоврядування, яке спрямоване на інтегрування у європейський та світовий освітній простір, сприяє встановленню стратегічних партнерських зв'язків за кордоном, а також надає можливість отримання позабюджетного фінансування з боку міжнародних фондів, програм та ініціатив, що діють у галузі освіти. Студентська рада може співпрацювати з ВУЗами-партнерами, спілкуватися за допомогою Інтернету чи обмінюватися студентами, як це робиться у Бердянському державному педагогічному університеті.

Даниленко Т.Н.

Харьковский национальный университет радиоэлектроники

Роль социальной практики в развитии личности студента.

Студенты – это категория населения, которая захватывает возраст в среднем 16-23 лет. В это время происходит наиболее активное развитие человека как личности, а то есть выработка профессиональных качеств, совершенствование психологических процессов, формирование жизненных позиций и планов, повышение инициативности, самовоспитания, этическое, эстетическое и духовное развитие. Это центральный

период становления личности.

Современное общество остро нуждается в творческой личности специалиста, но в условиях существующей системы высшего образования, с её жесткой регламентацией процесса обучения, очень трудно сформировать инициативного, деятельного человека с ярко выраженной творческой индивидуальностью и социально-активного самостоятельного гражданина.

Попадая в новую среду, уже у студента кардинально меняется распорядок дня, окружение, возможности занять себя в свободное время, и в то же время он оказывается в толпе таких же студентов.

Чем же можно занять себя в вузе? Спортивные секции, танцевальные кружки, научная деятельность, общественная работа в студенческом самоуправлении или профкоме. Возможности не ограничены, главное сделать выбор.

В данном докладе хочу рассмотреть влияние социальной работы на примере волонтерской работы с школой-интернатом, т.к. такая имеет место быть в Студенческом сенате ХНУРЭ.

Можно выделить несколько этапов работы.

1. Подготовительный этап (включает сбор информации, продумывание программы).

Влияние:

- расширяется круг интересов, круг общения;
- раскрывается творческий потенциал;
- развивается умение применить свои силы, востребованность.

2. Непосредственное общение с детьми.

Влияние:

- воспитание педагогических наклонностей (умение быть советчиком, куратором);
- коммуникативная компетентность (при общении с детьми разных возрастов, выступая на сцене, пр.);
- умение быть лидером;
- работа в команде;
- развивает стратегическое мышление;
- развитие адаптивности, стрессоустойчивости;
- личностный рост, преодоление себя;
- прививание личностных качеств (доброты, сопереживания, взаимопомощи, др.);

– развитие самостоятельности;

– позитивный опыт для построения семейных отношений.

Позитивное влияние от общественной работы различно, но в любом случае социальный опыт усваивается и перерабатывается, становясь источником индивидуализации личности, то есть становится частью на самих.

Данильченко О.Ю.

Глухівський державний педагогічний університет

Вплив органів студентського самоврядування на вирішення проблем, пов'язаних з впровадженням Болонського процесу.

Процеси європейської інтеграції дедалі сильніше впливають на таку важливу сферу життя українського суспільства, як освіта. Болонський процес в Україні офіційно розпочався в травні 2005 року. На сьогодні 45 країн Європи, включно з Україною, підписали Болонську декларацію, яка наголошує на необхідності європейської співпраці у забезпеченні якості вищої освіти, підвищенні якості підготовки фахівців, зміцненні довіри між суб'єктами освіти, мобільності, сумісності систем кваліфікацій, посиленні конкурентоспроможності Європейської системи освіти.

Існує значна кількість проблем української вищої освіти у контексті Болонського процесу, зокрема:

- надлишкова кількість навчальних напрямів і спеціальностей;

- недостатнє визнання рівня «бакалавр» як кваліфікаційного, неприйняття його вітчизняною економікою;

- загрозлива у масовому вимірі тенденція до погіршення якості вищої освіти, що наростає з часом;

- невиправдана плутанина у розумінні рівнів спеціаліста і магістра;

- збільшення розриву зв'язків між освітянами і працедавцями. Між сферою освіти і ринком праці.

З іншого боку, позитив у тому, що з'явилося студентське самоврядування, яке стало виразником свобод і прав, інтересів всього студентства. Воно має вплив на всі процеси, які відбуваються у ВНЗ. В тому числі, допомагає вирішувати

проблеми, які постають під час впровадження Болонського процесу:

- тісно співпрацює з адміністрацією ВНЗ, має вплив на вирішення питань, що стосуються навчального процесу;
- представники студентського самоврядування входять до складу рад факультетів та університету;
- допомагають у розробці кредитно модульної системи навчання шляхом проведення опитувань серед студентів, шукаючи оптимальні шляхи подолання проблем, що виникають;
- намагаються покращити умови самостійної роботи, підготовки студентів, дбаючи про необхідне матеріально-технічне забезпечення (необхідна література у бібліотеках, можливості роботи з Інтернетом, наявність необхідної кількості вільного часу);
- контролюють навчальне навантаження на рівні академ - груп, факультетів;
- забезпечують роботу науково-дослідницьких груп, товариств;
- беруть участь у розподілі студентів-випускників за місцями роботи та переведенні з платної форми навчання на безкоштовну і навпаки;
- дбають про майбутнє працевлаштування студентів, захищаючи їх інтереси;
- проводить моніторинги для виявлення проблем, пов'язаних з впровадженням Болонського процесу та шляхів їх вирішення.

Дяченко Ю.

Сумський національний аграрний університет

Методи інформаційної роботи ОСС

Більшість органів студентського самоврядування України у своїй діяльності стикаються з проблемою низького рівня участі студентства у житті університету.

Однією з причин цього явища є низька поінформованість студентів про заходи та події, що мають місце у їхніх вищих навчальних закладах. Тому інформаційна робота ОСС займає важливе (якщо не провідне) місце у всій діяльності.

Своєчасне та широке інформування своєї цільової групи дає можливість ОСС не тільки залучати студентів до участі у заходах, але й періодично звітувати про свою роботу. В той же час, недостатнє приділення уваги питанням інформації та зворотнього зв'язку зводить нанівець всі зусилля студентських самоврядних організацій.

Наприклад, навіщо витратити час та сили на проведення концерту, якщо про нього майже ніхто не знає, а зала на святкування залишиться порожньою? Звичайно, такий приклад є узагальненням, проте практика показує, що дуже часто явка та участь студентів в тому чи іншому заході зовсім не така, яку очікують. Власне проблема невідповідності очікувань та реальності лежить у площині недостатнього інформування.

Сьогодні основними методами донесення інформації до студентів є оголошення на старостатах та об'яви на інформаційних стендах. Однак, попри їх необхідність, ці варіанти не приносять бажаного результату. Тому органам студентського самоврядування варто шукати та використовувати інші способи донесення новин та оголошень.

Загальне інформування студентів можливе наступними способами:

- виготовлення та поширення власних презентаційно-інформаційних матеріалів (презентаційних буклетів, річних звітів, інформаційних бюлетенів тощо);

- виготовлення та поширення популяризаційних атрибутів (наприклад, ручок з логотипами, календарів, календариків, плакатів, наклейок, інших дрібничок, що мають на меті нагадувати про присутність);

- «позначення присутності» (обов'язкове відвідування заходів, зустрічі зі студентством, виступи, привітання тощо);

- виставки, презентації, конкурси, фестивалі, різноманітні спортивно-масові та культурно-розважальні заходи.

До цього переліку можна додати другорядні (поки що), радше технологічні, методи – студентське радіо та діяльність в Інтернеті.

Ще одним елементом інформаційної роботи є співпраця з громадськими організаціями (спільна організація заходів) та ЗМІ (написання прес-анонсів, прес-релізів та їх розсилка).

Ефективна реалізація зазначених методів можлива лише за існування окремого інформаційного підрозділу в

Зайцев В.А. Львов Д.І.
Кіровоградський національний технічний університет

Залучення молоді до ОСС як шлях удосконалення механізму роботи

Залучення студентів до активної діяльності на нашу думку є одним із шляхів удосконалення та розвитку студентського самоврядування. Тобто, чим більше студентів буде активістами, тим більша кількість їх хотітиме принести користь іншим студентам вузу, та в першу чергу - самому собі. Коли є велика кількість активного студентства, тоді набагато легше працювати – проводити масові акції, концерти, конференції і т.д. Як у нас кажуть – «Гуртом і батька легше бити». Коли ж ми маємо мало активних учасників студентського самоврядування, то часто стикаємося з багатьма проблемами, серед яких - мало часу, мало виконавців, мало ідей, немає масовості.

Тобто розглянемо проблему залучення студентства до активної діяльності як шлях розвитку студ. самоврядування.

Давайте спробуємо всі разом розібратися, яким чином цю проблему можна вирішити. Я лише підкину пару ідей стосовно того, якби я сам намагався залучити студентів до діяльності ОСС.

На мою думку, існує декілька шляхів подолання цієї проблеми.

(1). Матеріальне заохочення.

(2). Моральне заохочення.

(1). Матеріальне заохочення на перший погляд може виглядати якось негарно. Як це так? - Студентам платити гроші за те, що вони будуть самі собою керувати (розважатися, грати в дитячі ігри – думка адміністрацій багатьох вузів)? Але з іншого боку матеріальне заохочення не розуміє під собою обов'язково грошову винагороду. Окрім грошової можуть бути ще багато винагород, які я теж відношу до категорії матеріального заохочення. Серед них такі:

* Розважальні вечірки з безкоштовним входом для

активістів студентського самоврядування;

- Роздавання зошитів, ручок, блокнотів (наприклад, з логотипом вузу або з найкращими побажаннями та підписом ректора університету - одночасно поєднання матеріального з моральним заохоченням);

- Видання найактивнішим студентам найкращих підручників;

- Безкоштовні путівки в табори відпочинку на літній період;

- Зменшення плати за гуртожиток;

- Безкоштовні обіди в студентській столовій;

- Разові призи переможцям конкурсів та змагань (наприклад: стартовий пакет, цікава рідкісна книжка, альбом для фотографій, футбольний м'яч і таке ін.).

Можливо, існує ще багато способів матеріального заохочення, але їх доведеться дуже довго перераховувати, із-за цього може втратитися суть статті. Отже, на всі ці пункти потрібні якщо не "живі" гроші, то бодай ті самі підручники, книжки, блокноти, ручки, зошити, путівки, призи і т.д. Де їх взяти - це вже проблема іншої статті, але тут зазначу, що ця проблема не є не вирішною. Наприклад, коли річ іде про призи на конкурси та змагання, в нашому вузі активно допомагає профком студентів. В деяких акціях спонсорами виступали оператори мобільного зв'язку, банківські установи. Тобто, необхідно шукати спонсорів, а якщо їх добре шукати, то завжди можна знайти.

Одним із способів залучення коштів до ОСС є написання грантових проектів. За проектом частина студентів може працювати волонтерами, а, наприклад, деякі з них можуть отримувати зарплату. З кожним новим проектом можна робити перерозподіл обов'язків, таким чином надаючи можливість "підзаробити" більшій кількості студентів. Але тут є деякі питання, на які я зараз не в змозі дати відповіді. Наприклад, для того, щоб отримати грант, чи обов'язково ОСС повинні бути зареєстровані як юридична особа? Якщо так, то з цим можуть виникнути певні складнощі, особливо із-за недосконалості законодавства.

Інший спосіб - це просити допомоги у міськвиконкомі, в управлінні у справах молоді та спорту - добиватись того, щоб кошти на розвиток студентського самоврядування були

закладені в бюджеті.

(2). Моральне заохочення обходиться набагато дешевше, але якість цього заохочення дуже залежить від вправності керівника ОСС або інших уповноважених осіб. З точки зору психології, тут відкривається широке поле для творчості. Морально заохотити студента до активної діяльності набагато складніше. Повинен бути лідер, і він повинен бути на своєму місці. Потрібно вміти знаходити індивідуальні в кожній людині нематеріальні потреби і правильно ними користуватися. Просто, використовуючи стандартні шаблони заохочення для всіх однакові, - багато не доб'ється. Треба майже інтуїтивно відчувати потреби кожного і намагатися якнайкраще задовольнити їх.

Серед способів морального стимулювання може бути цілий перелік заохочень:

- це і всім відомі похвальні листи, грамоти, подяки;
- дошка пошани;
- медалі;
- в цей список я також вніс би значки і футболки з логотипом вузу;
- різні концерти за участю місцевих зірок естради;
- квитки на пільгові сеанси в кіно;
- зарахування заліків по предметах, за напрямком яких студент виступав на конференції чи писав статтю і ін.

До речі, поки не ввів в оману тим, що задоволення моральних потреб потребує не значних, але все ж таки якихось коштів, – найбільшу категорію людей складають такі, яким просто досить або висловити слова вдячності, або похвалити, або сказати влучний комплімент. І не думайте стереотипно, що компліменти подобаються лише жінкам – хлопці теж їх любляють, лише у своїй, не схожій на жіночу, формі. В потрібну мить, в потрібному місці (наприклад, на сцені перед повним залом однокурсників) і в потрібній кількості говорити щирі слова вдячності – це теж одне із завдань лідера студентського самоврядування (або уповноважених осіб).

А найважливішим, на мою думку, є задоволення потреби свідомого прагнення до самовдосконалення, саморозвитку, самореалізації студента як лідера чи професіонала своєї справи у органах студентського самоврядування. Тут відкриваються більш широкі знайомства, можливість кар'єрного зростання в

майбутньому, можливість проявити свої найкращі здібності, особливо до управлінської діяльності, підвищити відповідальність за прийняття рішень, навчитися працювати в команді. Тут є можливість показати себе дорослою, здатною до роботи людиною.

Хотів би зазначити, що при правильному моральному заохоченні результат впливу може бути набагато більший, ніж від матеріального, оскільки, гроші в більшості випадків використовуються студентами для задоволення моральних потреб.

Задоволення моральних потреб може також значно вплинути на підвищення соціальної свідомості студентів, виявлення патріотичних поглядів. Моральне заохочення повинно визивати в студента гордість перед іншими. Гордість за те, що він навчається саме в цьому вузі, гордість за те, що він приймав участь у певних акціях (особливо, коли акція пройшла вдало), гордість, що він носить на собі рідкісний значок або повісив удома грамоту над столом.

Отже, пропонуємо розглянути на даній конференції всі можливі варіанти залучення молоді до участі у студентському самоврядуванні.

Захарченко К. Филоненко С.
Сумский государственный университет

«Вводная лекция для первокурсников по студенческому самоуправлению»

Для популяризації студентського самоуправлення необхідно привлекать молодь з перших днів учебы.

В первую очередь нужно проинформировать первокурсников о сути, направлении деятельности, а также структуре Органов студенческого самоуправления (далее ОСС) как в Вузе, так и в Украине.

Для достижения этой цели можно провести первую «вводную лекцию» для студентов первокурсников. В ней должны быть раскрыты следующие вопросы:

- 1) История возникновения ОСС:

а) На Международном уровне;

б) На Всеукраинском уровне и условий их развития в ходе внедрения Болонского процесса.

Довести до сведения о существовании Всеукраинской студенческой галы и Украинской ассоциации студенческого самоуправления об их лидерах и основных проектах. Описать структуру организаций, схему и отрасли их деятельности по Украине, а также о координаторах в каждом регионе, и конкретно в вашей области.

в) На уровне Вуза;

В этом пункте необходимо рассмотреть особенности Вашего учебного заведения. Историю создания, первых руководителей и лидеров. Большие и малые проекты. Важные события, влияющие на формирования ОСС. Воспитывая тем самым дух единства и лидерства в каждом студенте.

Например: В СумГУ студенческая революция «на траве». Чтобы довести до студентов важность, необходимость и возможности ОСС.

2) Затем описывается структура ОСС в своем Вузе, будь-то парламент или студенческий ректорат, а также краткая характеристика особенностей других структур. Обращая внимание на то, что самоуправление начинается с обычного студента, и что каждый может принять в нем участие, и внесли свою лепту в историю его развития.

3) После нужно четко и доступно описать основную цель существования и деятельности ОСС Вуза. Конкретно поставленные задачи и направления работы, чтобы каждый студент смог выбрать для себя то направление, которое было бы ему интересно.

4) Также нужно предоставить план запланированных мероприятий и проектов ОСС Вуза на будущий год. Это поможет привлечь студентов непосредственно к конкретному событию, то есть объединение аудитории по интересам. Таким образом, можно выявить таланты в конкретном направлении деятельности, а также потенциальных лидеров.

Каждый студент должен понимать, что его права всегда будут защищены. Наша задача донести до первокурсников, что деятельность ОСС направлена на благо студентов, улучшения их быта и создания интересных мероприятий для незабываемой

Роль органів студентського самоврядування у вирішенні соціально-побутових проблем студентів

Органи студентського самоврядування повинні і відіграють надзвичайно велику роль у вирішенні соціально-побутових проблем студентів. Саме це і є одна із причин того, що студентське самоврядування є невід'ємною ланкою навчального процесу життя та розвитку студентів, що студентське самоврядування потрібно впроваджувати фактично, а не тільки юридично, та розвивати.

Серед великої кількості проблем студентів найбільш поширенішими є такі:

- **ХАРЧУВАННЯ СТУДЕНТІВ у ВНЗ.** Як відомо у студентів не завжди є можливість харчуватись у різноманітних кафе та буфетах приватних підприємців. Тому, як правило, студенти харчуються в їдальнях ВНЗ. Тут частину вартості їжі оплачує держава, а частину самі студенти. У будь-якому випадку студентам краще і вигідніше поїсти у їдальні. Але чи завжди ця їжа йде на користь студентам? Чи завжди продукти є свіжими, а страви гарно приготовленими? Так, звичайно, студентів обманюють, продаючи їм їжу, приготовлену із дешевих, неякісних продуктів. Надзвичайно велика кількість одиничних студентських отруєнь, збільшується кількість студентів, у яких гастрит та язва... Активісти студентського управління мають право, та й що казати, повинні, контролювати процеси такого характеру у ВНЗ. Члени студентської ради повинні знати, перевіряти та контролювати ситуацію у навчальному закладі, реагувати на скарги студентів, перевіряти якість харчування у їдальнях, приватних кафе та буфетах, які знаходяться у ВНЗ або на території ВНЗ.

- **ПРОЖИВАННЯ СТУДЕНТІВ.** Надзвичайно важливим питанням в Україні є проживання іногородніх студентів. На дану тему з'являється велика кількість питань. Чи забезпечується достатня кількість житлових приміщень? Чи

відповідають нормам проживання дані житлові приміщення? Які умови проживання? Кожен іногородній студент зіткнувся із проблемами гуртожитку. Кімнат завжди не достатньо, житлові умови жахливі, кімнати заселяються такою кількістю студентів, що не відповідають нормам. Дуже часто, внаслідок невиконання обов'язків різних служб, зникає гаряча, та й взагалі вода, світло... У гуртожитках ВНЗ також утворюється орган студентського самоуправління, який працює у напрямку покращення умов проживання студентів.

• **ПРОЇЗД У МІСЬКОМУ ТРАНСПОРТІ.** Досить важливим питанням є вартість проїзду студентів у транспорті. В середньому за місяць студент на проїзд до навчального закладу витрачає приблизно 50 грн. Стипендія? Копійки, яких навіть на харчування у вузах не вистачає. А чи не кожному студентові хочеться ввечері піти в кіно, театр, на дискотеку, просто погуляти із друзями? Звичайно, усім. А одягнутись гарно, мабуть, кожному до вподоби. Хіба усі батьки можуть достатньо забезпечити своїх дітей? То чи дійсно 50 грн. є нормальною цифрою? Звичайно, вартість проїзду студентів потрібно знижувати, а не навпаки, як зараз.

Не менш важливим є також і напрямок роботи студентського самоуправління у **ВИХОВНОМУ ПРОЦЕСІ**, адже даний напрямок роботи вирішує іще чималу кількість проблем, серед яких і соціально-побутові:

• **КУРІННЯ, АЛКОГОЛЬ, НАРКОТИКИ, ДІДІВЩИНА...** І цей перелік можна ще довго продовжувати... Можливо кожен із нас чув слова: „А що може зробити студентське самоврядування? Ви не в змозі нічого виправити...” Хіба залучення студентів до організування масових проектів не навчає їх відповідальності та дисципліні? Хіба постійне спілкування із кращими студентами вузів не показує іншим студентам, що куріння, алкоголь, наркотики та насилля це чорна дірка, і що в житті є безліч інших способів отримати насолоду, насолоду від роботи, яку виконуєш, від спілкування із людьми, насолоду від того, що приносиш користь не тільки для себе, але й для інших? Однозначно **ТАК!**

• **ВІДНОСИНИ МІЖ СТУДЕНТАМИ ТА ВИКЛАДАЧАМИ.** Вічна проблема, яка обов'язково повинна розглядатися, причина багатьох переживань та необдуманих вчинків. При конфлікті у людини під впливом емоцій спрацьовує інстинкт захисту. Що

ми робимо, коли нас зачіпають, ми захищаємося, огризаємося. Так і у конфлікті більшість людей переходять, як правило, на особисте, що є не допустимим, безвихіддю для розв'язання суперечки. Для розв'язання конфлікту необхідна раціональна оцінка та діагностика причин конфлікту, зацікавленість двох сторін та сумісний пошук шляхів подолання конфлікту.

Над усіми вище сказаними проблемами працюють активісти студентського самоврядування і, як показує практика, робота не є марною.

В.М. Ільків

Івано-Франківський інститут менеджменту
філія Тернопільського національного економічного
університету

Роль органів студентського самоврядування у вирішенні соціально-побутових проблем студентів

Яка мета створення органів студентського самоврядування (далі ОСС)? Напевно не кожен студент будь-якого ВУЗу України зможе дати відповідь на це запитання. Значить, це є нашою проблемою, що ми не повідомили кожного студента про його сутність.

ОСС існує для того, захищати права студентів та відстоювати їхні інтереси. Він функціонує з метою забезпечення виконання студентами своїх обов'язків та захисту їх прав і сприяє гармонійному розвитку особистості студента, формуванню у нього навичок майбутнього організатора, керівника.

Перевищення повноважень збоку викладачів та керівництва ВУЗів, хабарництво, неефективне використання коштів, які студенти сплачують за навчання, не якісна освіта та багато інших проблем тепер матимуть кінець. Оскільки за всім цим уже наглядає ОСС, які негайно фіксують ці правопорушення і вживає заходи щодо їх припинення.

ОСС може вирішувати багато серйозних соціально-побутових студентських проблем, також їхніми завданнями є :

1. Забезпечення і захист прав та інтересів студентів.
2. Сприяння виконанню студентами своїх обов'язків.
3. Сприяння навчальній, науковій та творчій діяльності

студентів.

4. Сприяння формуванню та зміцненню у студентів національної свідомості і патріотизму.

5. Сприяння у створенні необхідних умов для проживання і відпочинку студентів.

6. Створення різноманітних студентських гуртків, товариств, об'єднань, клубів за інтересами.

7. Організація співробітництва із студентами інших вищих навчальних закладів, громадськими організаціями, органами державної влади тощо.

8. Сприяння працевлаштуванню випускників.

9. Участь у вирішенні питань міжнародного обміну студентами.

10. Безпосередня участь студентів у реалізації державної молодіжної політики.

11. Забезпечення інформаційної, правової, психологічної, фінансової допомоги студентам Університету (спільно з відповідними службами).

12. Представництво у керівництві Університету.

13. Участь у розподілі стипендіального фонду.

14. Проведення вечорів відпочинку, конкурсів та інших культурно-масових заходів.

15. Організація належного побуту, відпочинку та дозвілля студентів у гуртожитках спільно з адміністрацією Університету.

16. Пропагування здорового способу життя та законослухняної поведінки.

Сам процес вирішення різних питань навчального процесу, спорів між викладачами і студентами, та інших організаційних проблем формує у студента розуміння своєї важливості, впевненості у відстоюванні своїх прав, поглядів. Це черговий урок до досягнення ефективного студентського життя, який дає студенту великий досвід у вирішенні наступних своїх проблем.

Напевно, кожен студент прагне досягнути тих європейських стандартів вищої освіти, яких у нас зараз не багато. І в цьому йому допоможе ОСС. Разом ми зможемо поламати той стереотип освіти, який сформувався ще за часів СРСР. Ми створимо сучасну освіту, яка дасть нашим студентам змогу легко конкурувати з європейськими студентами.

Залучення активістів до участі у роботі органів студентського самоврядування.

Залучення активістів до участі у роботі Органів Студентського Самоврядування (далі ОСС) має важливе значення у діяльності і розвитку самого ОСС. Адже сьогодні це не обізнані активні студенти, а завтра це досвідчені особистості, це майбутнє ОСС. Важливість їх підготовки до самостійної роботи, коли ми закінчимо ВУЗи, стає очевидною.

Ми не повинні брати першого бажаного у свої лави. Ми маємо створити всім рівні умови, в яких вони б могли показати власну творчість, активність, інтелектуальність у своїх діях. І на основі цих результатів ми повинні відібрати достойних студентів у свою команду. Студенти повинні усвідомити реальну здатність самостійно вирішувати усі питання студентського життя в межах своїх компетенцій. Вони, також повинні відстоювати всі права та свободи, зазначені в Конституції України, Міжнародних документах, ратифікованих Україною, законі України "Про вищу освіту", в інших нормативно-правових актах.

В першу чергу нам потрібно проінформувати всіх студентів що таке студентське самоврядування, отже Студентське самоврядування – це право та реальна здатність студентів самостійно, або під відповідальність органів студентського самоврядування вирішувати питання студентського громадського життя, що належать до їхньої компетенції, у порядку, визначеному законодавством України та цим Положенням.

Нам, також потрібно піднімати престиж ОСС, щоб її члени гордилися, що вони входять до неї. А інші студенти повинні ставити собі за мету – вступити до складу ОСС. Ця мета заставить їх більше працювати над собою, більше читати цікавої літератури, активніше брати участь наукових.

виховних, спортивних заходах

Як свідчить практика, для досягнення кращої підготовки студентів до роботи в ОСС, то потрібно з ними співпрацювати вже з першого курсу, коли вони ще не знайшли свій напрям діяльності чи бездіяльності. Потрібно їх вчасно спрямувати на один з найкращих шляхів розвитку.

Кириченко А., Познанський А.
Сумський державний університет

Від довіри до популяризації ОСС

Студентське самоврядування на сьогодні займає більш вагоме місце в роботі вузу порівняно з минулими роками, однак воно потребує подальшого розвитку та вдосконалення. Проте якщо говорити про студентство взагалі, то більшість просто не розуміє, навіщо потрібне самоврядування і що воно конкретно робить. Дехто бачить результат роботи як проведення певних культурно-масових заходів, та хіба лише цим займаються органи студентського самоврядування. Звісно, що ні. Не дарма є відповідальні за наукову, соціально-трудова, інформаційну роботу і т. п. Варто відзначити, що саме від роботи інформаційного сектору залежить усвідомлення студентами необхідності самоврядування.

Дуже часто панує думка, що у самоврядуванні лише обрані, що там лише через якісь кошти і взагалі там ті, кому нічого робити. Насправді, лише наближені люди знають, що це таке, а більшість не розуміє, для чого це потрібно.

Виникає питання про популяризацію органів студентського самоврядування. На прикладі власного вузу можу сказати, що коли кандидатам на посаду студентського задала питання про те, як вони збираються популяризувати ОСС, то конкретної відповіді я не почула. Запитала себе: «Як можна довіряти таким людям, які просто пишуть передвиборчу програму для «окозамилування», не знаючи, що і як робити?!». Зупинилась на слові ДОВІРА. Насправді багато хто знає про існування ОСС. Тоді чому ж студентство не вважає їх чимось серйозним та важливим, думаючи, що ОСС працюють для себе, а не для всіх. Висновок, не довіряють...

Вважаємо, що потрібно розробити чітку стратегію та підхід до вирішення проблеми довіри та популяризації.

Коли вам хтось говорить: «Кинь палити»,- а сам палить, даємо гарантію, ви не кинете. Коли людина щось пропагандує, вона має бути сама прикладом цього. Тому, в першу чергу, щоб ОСС довіряли, його представники мають бути ПРИКЛАДОМ. Маємо перший крок стратегії: **ДОВІРА ДО ОСС ЧЕРЕЗ ДОВІРУ ДО ОСОБИСТОСТІ.**

Якщо ми хочемо, щоб про ОСС знали потрібно працювати над інформаційним сектором. Оскільки ми працюємо на перспективу, то потрібно добре працювати саме зі студентами першого курсу. Можна готувати інформаційний матеріал для першокурсників. Це можуть бути блокноти із загальною інформацією про вуз та сторінкою про студентське самоврядування, або ж, наприклад, таблиці для розкладу з інформацією про ОСС на звороті.

Необхідне створення PR-відділу ОСС. Обов'язково мають бути інформаційні стенди, де вказуватиметься, хто що робить, за що відповідає.

Як порада може бути створення бренду ОСС та продукції з символікою ОСС.

Досить допомагає чітка діюча система зв'язку з кожним студентом. Наприклад, студпарламент → студдеканат → староста курсу → староста групи. Тоді ніхто не лишиться поза увагою.

ОСС – для студентства, і це потрібно чітко пам'ятати. Тому частіше треба проводити безпосереднє спілкування зі студентами, організувати публічні зустрічі, проводити соціальні опитування різної тематики і т. п. Тоді студенти будуть бачити, що хтось піклується за них, а бачачи конкретні результати, будуть довіряти.

Досить ефективним є зворотній зв'язок зі студентами. Бажаною є організація **ГАРЯЧОЇ ЛІНІЇ**: телефон довіри, критики, сайт, поштова скринька, локальна мережа, книга скарг та пропозицій ОСС.

До довіри через виборність – довіряю тому, кого обираю. Та щоб досягнути цього потрібно, щоб у Положенні про ОСС було зазначено, що кожен студент має право голосу на виборах органів студентського самоврядування, це по-перше. А по-друге, щоб кандидати проводили яскраву передвиборчу програму, щоб

максимально зацікавити більшість студентів.

Потрібно показувати, що ОСС може вирішувати проблеми з адміністрацією. Для цього можна збирати питання, зауваження від студентів та доносити до адміністрації. Звітувати про одержаний результат. Крім того організувати зустрічі пересічних студентів з представниками адміністрації (ректорату, деканатів).

Дуже важливим є момент виконання обіцянок, власної програми та й взагалі сам процес роботи. Він має бути відкритим, тобто студенти мають бачити, що ОСС дійсно працює. Звіти мають бути поточні та повний річний звіт. Поточні - у вигляді газети ОСС, фото-стінгазети, радіо, листівки, акції тощо. А усні річні звіти мають бути проведені у цікавій формі. Не забуваємо, що студенти не люблять «офіціозу». Тому якщо провести його (звіт) у вигляді цікавого концерту, шоу чи навіть КВНу, то студенти отримають подвійну насолоду: по-перше, від побаченого дійства, а по-друге, ще раз згадуючи, яке класне самоврядування саме у їхньому вузі, бо студенти довіряють ОСС!!!

Отже, потрібно «дерзати», і головне пам'ятати: ОСС – для студентства!!!

Коваль К.О.
Вінницький національний технічний університет
Каюмова О.Ф.
Університет економіки та права «КРОК»

Проблеми впровадження Болонського процесу та можливий вплив органів студентського самоврядування на вирішення цих проблем.

Становлення студентського самоврядування в Україні дуже часто пов'язують із входженням нашої держави у Болонський процес. Чому? Тому, що на виконання одного з принципів «Студентство – партнер в управлінні ВНЗ», міністерство освіти та науки почало активно «створювати ОСС міністерськими указами». Що таке Болонський процес та які його принципи, на жаль, відомо не усім пересічним студентам.

Болонський процес започатковано прийняттям міністрами

вищої освіти Спільної декларації у Болонії 19 червня 1999 року. Він має на меті створення європейського простору вищої освіти до 2010 року. Як зазначають міністри, переваги створення такого освітнього простору сприятиме мобільності студентів у навчанні і працевлаштуванні, співпраці у розвитку освіти в Європі і її конкурентноздатності у світі. Щодо студентського самоврядування, в Декларації міністрів “На шляху до європейського простору вищої освіти” у Празі 2001 року студенти визнані партнерами у визначенні змісту та організації вищої освіти [1].

На думку міністра освіти і науки Станіслава Ніколаєнко основними освітянськими проблемами, які постають перед державою є (з доповіді “Вища освіта в Україні і Болонський процес”):

- забезпечення мобільності студентів та професорсько-викладацького складу в міжнародному освітньому просторі;

- створення системи оцінки якості вищої освіти, яка б відповідала європейським стандартам і нормам;

- розширення практики соціального партнерства вищих навчальних закладів з роботодавцями, та залучення громадськості до вироблення і прийняття рішень з проблем освіти в Україні;

- допомога навчальних закладів у працевлаштуванні випускників-бакалаврів;

- розробка принципів і механізмів та процедур запровадження докторського навчання як третього циклу Болонського процесу [2].

Виходячи з цього та [3,4] проблеми впровадження Болонського процесу в сучасних умовах за механізмами вирішення, можна поділити на два великих класи:

1. Всеукраїнського масштабу в т.ч. законодавчо не визначені:

1.1. Надлишкова кількість навчальних напрямів і спеціальностей, відповідно 76 та 584. *Кращі ж світові системи вищої освіти мають у 5 разів менше.*

1.2. Недостатнє визнання у суспільстві рівня “бакалавр” та плутанина у розумінні рівнів «спеціаліст» та «магістр» *Українська економіка поки що не потребує випускників – бакалаврів. Як правило, прийом до вузу ми здійснюємо не на бакалаврат, а на спеціальність.*

1.3. Збільшення розриву зв'язків між сферою освіти і ринком праці.

1.4. Криза системи підвищення кваліфікації та перепідготовки, важливий загальноєвропейський принцип "освіта протягом життя" поки що в умовах нашої держави не може бути в повній мірі реалізований, оскільки існує криза системи підвищення кваліфікації та перепідготовки.

1.5. Рівень академічної, наукової, адміністративно-фінансової автономії ВНЗ значно нижчий від середньоєвропейського, що гальмує реформування освіти.

1.6. Відсутність прозорих та виважених шляхів реформування сфери вищої освіти з Міністерства освіти та науки.

2. Університетського масштабу:

2.1. Стійка тенденція до погіршення рівня підготовки вступників;

2.2. Консерватизм вищих навчальних закладів, неготовність більшості університетів України до системних перетворень, а не до косметичних змін.

2.3. Нерозуміння академічною громадою принципів Болонського процесу в т.ч. шляхів переходу всіх ВНЗ на модульну систему організації навчання з ліквідацією сесій, та тотальним тестовим контролем знань.

2.4. Університети не беруть на себе роль методологічних центрів, новаторів, піонерів суспільних перетворень, за якими має йти країна.

2.5. Недостатня поінформованість органів студентського самоврядування щодо особливостей Болонського процесу та переходу ВНЗ до задекларованих міністерством вимог.

Класифікація проблем здійснена умовно, задля того, щоб показати, що деякі проблеми потребують вирішення законами та наказами, а інші - повсякденною роботою у ВНЗ.

Проблем впровадження Болонського процесу є дуже багато. Дуже важко запропонувати схему впливу органів студентського самоврядування на вирішення цих проблем. У кожного ВНЗ є свої традиції, зокрема щодо системи управління. Саме виходячи з них та поточної ситуації ВНЗ потрібно пропонувати конкретні механізми вирішення проблем.

На прикладі Вінницького національного технічного

університету та Університету економіки та права «КРОК», автори можуть дати наступні поради органам студентського самоврядування:

1.Проводити інформаційно-роз'яснювальну роботу серед студентів щодо особливостей реформування системи вищої освіти (особливо серед студентів початкових курсів);

2.Створити в ОСС спеціальний відділ, який би досліджував особливості запровадження принципів Болонського процесу в ВНЗ;

3.Постійно моніторити ефективність проведення експерименту щодо впровадження Болонського процесу (якщо такий експеримент проводиться в ВНЗ);

4.Аналізувати «правильність» запровадження ECTS кафедрами та окремими викладачами в ВНЗ;

5.Вивчати законодавчі ініціативи Міністерства освіти та науки України з питань реформування системи вищої освіти і вносити свої пропозиції.

Найголовніше, на думку авторів, що чим вищий рівень розуміння та визнання тези: "Студент – партнери у визначенні змісту та організації вищої освіти", тим легший та ефективніших поступ до єдиної європейської системи освіти.

Коковенко В.В.

Глухівський державний педагогічний університет

Залучення студентського активу до участі у роботі органів студентського самоврядування

Поняття про те, що студентське самоврядування є групою студентів, які вважають себе найкращими, найрозумнішими, унікальними і здатними переробити усю громадську роботу, а також нікого до свого гурту не пускають і прагнуть утримати владу є помилковим.

Студентські лідери розуміють, що потрібна ратація. Адже, завжди знайдуться ті, хто матиме нові креативні ідеї, більше запалу, організаторських здібностей та бажання працювати. Зазвичай, є значна кількість студентів з вище перерахованими уміннями, і їх необхідно залучати до участі в роботі студентського самоврядування зацікавивши, придумавши щось

неординарне.

Є значна кількість способів залучати до роботи актив та знаходити свіжі сили:

1.Звернути увагу на ініціативних першокурсників та інших активістів та провести бесіди з ними.

2.Проведення лекцій про роботу та анкетування для виявлення здібностей, захоплень та вмінь.

3.Створення школи лідерів

4.Популяризація діяльності студентського самоврядування за допомогою інформаційних листів, брошур.

5.Організація вечорів «Запитань – відповідей» та зустрічей з існуючим активом студентів.

6.Роз'яснення мети, завдань діяльності студентського самоврядування.

6.Залучення до участі у проведенні різноманітних акцій.

7.Всіляке заохочення до діяльності (участь в тренінгах, форумах, інтеграційних вечорах).

8.Інформування, реклама, звітність на всіх рівнях про роботу студентського самоврядування.

ПРОБЛЕМА: незначна можливість матеріального стимулювання, якщо ВНЗ не має фінансування або залежить від профспілки, а самоврядування не має спонсорів.

ВИРІШЕННЯ: знайти індивідуальний підхід– організувати безкоштовні дискотеки для активістів, благодійні зустрічі з відомими людьми, допомога та підтримка у навчанні, можливості самореалізації; спробувати знайти спонсорів.

Конопка В.М.

Львівський національний університет імені Івана Франка

Проблема запровадження Болонського процесу в сучасних умовах та вплив органів студентського самоврядування на вирішення цих проблем.

1. Проблеми запровадження Болонського процесу що існують на історичному факультеті ЛНУ ім. І.Франка:

* студенти недостатньо обізнані щодо запровадження Болонської системою освіти у навчальний процес;

* деканат не подбав про достатню поінформованість

студентів історичного факультету ЛНУ ім. І. Франка щодо впровадження Болонської системи освіти;

- * домисли студентів – основне джерело отримання інформації щодо Болонської системи освіти;

- * перед впровадженням Болонської системи освіти думкою студентів ніхто не поцікавився;

- * українська система освіти не відповідає новітнім стандартам освіти;

- * українська освіта втрачає свої набуті традиції;

- * несприйняття студентами Болонської системи освіти;

- * на історичному факультеті ЛНУ ім. І. Франка не має сприятливих умов для впровадження Болонської системи освіти;

- * вільний вибір частини навчальних предметів, що передбачений болонською системою освіти не існує або існує тільки на папері;

- * перенавантаження студентів – велика кількість предметів, наприклад 12-14, на відміну від Європейських вищих навчальних закладів, де є 4-7 предметів;

- * оцінювання відбувається за модульно-рейтинговою системою. При цьому, окремі елементи (відвідування, семінарські, практичні заняття, домашнє завдання, екзамен) не є збалансованими;

- * викладачі вимагають відвідувати усі лекції;

- * нерозуміння викладацького колективу принципів Болонської системи освіти;

- * неодноразова заміна системи оцінювання та рейтингів на протязі одного семестру;

- * завантаженість викладачів, що не сприяє їх об'єктивному оцінюванню студентів;

- * обов'язковий екзамен (болонська система освіти не передбачає екзамен, як обов'язковий елемент оцінювання, відбувається він тільки згідно бажанням студента);

- * спротив студентів новій системі освіти;

2. Шляхи вирішення проблеми:

- * пропозиції та зауваження студентів є головними чинниками для вирішення проблем, які виникають при запровадженні Болонської системи освіти;

- * ефективним способом вирішення проблем, які виникли на історичному факультеті ЛНУ ім. І. Франка при впровадженні Болонської системи освіти, є проведення моніторингу студентів;

* проведення соціологічного дослідження, щодо ставлення студентів та викладачів до Болонської системи освіти в цілому, а також до її окремих принципів;

* залучення студентів до активного обговорення цієї проблеми;

* проведення студентської конференції, яка б стосувалась Болонської системи освіти;

* проведення дебатів на тему „Проблеми запровадження Болонської системи освіти” із залученням викладацького колективу.

Корчига М.М.

Бердянський державний педагогічний університет

Студентське самоврядування та його роль в формуванні національних та загальнолюдських цінностей

Немає щастя без свободи,

Свободи - без самоврядування.

Самоврядування - без конституційності,

Конституційності - без моралі.

І жодного з цих великих благ - без сталості і ладу.

Кліптон Россайтер

Давайте спочатку розглянемо, що таке самоврядування взагалі. Словник Ожегова тлумачить самоврядування як «внутрішнє, своїми власними силами, управління справами в організації, колективі». З цього робимо висновок, що студентське самоврядування - це участь студентів в управлінні вузом.

Студентське самоврядування - це форма самоорганізації студентів, механізм представництва та відстоювання своїх прав, можливість самореалізації.

Проблема самоврядування в закладах освіти набула своєї актуальності в кінці ХХ на початку ХХІ ст., тобто в період становлення української незалежної держави. Чому ці питання набувають особливої уваги в сучасних умовах?

По-перше, відбувається активне утвердження демократичних засад в усіх сферах життєдіяльності

українського суспільства.

По-друге, інтеграція України у європейське співтовариство та перехід до ринкової економіки, безумовно, глибоко зачіпають усі складові освітньої галузі, вимагають її демократизації, адже згідно з принципами Болонського процесу студентство розглядається як партнер.

По-третє, студентство в усі часи виступало своєрідним барометром соціально-економічного та політичного стану суспільства. Молодь є найменш консервативним за своїми ціннісними орієнтаціями соціальним прошарком населення, найбільш чутливо реагує на соціальні зміни, їй притаманне негативне ставлення до порушення демократичних норм, законів, моральних принципів.

По-четверте, студентське самоврядування є важливим фактором розвитку і модернізації суспільства, виявлення потенційних лідерів, вироблення у них навичок управлінської та організаторської роботи з колективом, формування майбутньої еліти нації.

По-п'яте, опора на ініціативу, активну життєву позицію, ціннісні орієнтації студентства є реальним показником цивілізованості суспільства, утвердження в ньому демократичних начал.

У Бердянському державному педагогічному університеті створені сприятливі умови для самовизначення та самореалізації студентської молоді. Не перший рік активно працює студентське самоврядування, яке здійснюється на рівні академічної групи (староста), факультету (студентський декан), гуртожитку (голова студентської ради гуртожитку), університету (голова студентської ради університету).

Студентське середовище країни - демократична система, покликана працювати на утвердження молодого громадянина, молодого лідера.

Саме завдяки цьому органу управління у студентів виховуються такі необхідні на цей час національні та загальнолюдські цінності, як почуття патріотизму, любові до рідного міста, вищого навчального закладу, якості лідера, уміння працювати в команді, пошана до оточуючих, відчуття обов'язку. Студентське самоврядування виховує майбутню еліту нації.

Однією з головних задач студентського самоврядування є

відротження виховної роботи, і цей механізм впровадження повинен бути покладений не лише на плечі професорсько-викладацького складу, а й на самих студентів, молодих лідерів, активістів студентського самоврядування. Які є основними фігурами формування загальної культури, моралі, політичного інформування.

Студентське самоврядування - один з головних чинників формування національних та загальнолюдських цінностей.

Студентське середовище - це система студентських громад. Ця система має працювати на забезпечення прав і свобод молоді особистості та виховувати лідера. З цієї системи мають виходити майбутні політики, вчені, митці тощо. Ця система має сприяти зміні поколінь в українській владі та еліті. Вона має поліпшити суспільну модель України.

Сьогодні головна проблема України - це недостатньо сформована національна еліта внаслідок причин, які сягають глибоко в українську історію ще періоду середньовіччя. Тому формування еліти на сучасному етапі неможливе без формування молодіжної еліти, яка власне і є основою майбутньої еліти нації.

Студент - це насамперед громадянин, покликаний до лідерства. Він має бути живою здоровою клітиною великого суспільного організму, що зветься громадянським суспільством. Тож потрібно виховувати такого студента через цілеспрямовану співпрацю студентського самоврядування та студентів. Засоби тут традиційні - семінари, акції, конференції, форуми, тренінги.

Студент - майбутній спеціаліст, громадянин, представник держави. Учбова діяльність є основним видом діяльності студента, але не останню роль грають взаємовідносини студентів з структурами самоорганізації студентів. Тому першочергова задача студентського самоврядування - створити всі умови для нормального, здорового розвитку майбутнього професіонала, допомогти кожному студентові відчувати себе справжньою особистістю й захищеною людиною.

Запровадження студентського самоврядування у вищих навчальних закладах є конкретною реалізацією громадянських прав студентів, формування у них почуття і відповідальності, вміння вирішувати соціальні, економічні та культурно освітні проблеми. Водночас студентське самоврядування є дієвою формою самовиховання.

Голос студентської громади у владі: міська студрада при Полтавському міськвиконкомі

Сприйняття студентства як реальної прогресивної сили суспільства схоже приходить до всезагального усвідомлення, адже за молоддю майбутнє територіальної громади та України в цілому.

Міська студентська рада (МСР) – явище не нове для полтавського молодіжного бомонду. Раніше її очільниками були чиновники міськвиконкому; головою МСР був заступник міського голови з питань розвитку гуманітарної сфери.

Нова міська влада ініціювала реорганізацію МСР, її повністю «віддано» у руки студентів, надано статус дорадчо-консультативного органу при міськвиконкомі, до складу Ради входять лише студенти, переважно керівники самоврядних органів ВНЗів Полтави I-IV рівнів акредитації. Рада представляє позиції студентської молоді при виробленні та реалізації державної політики у сферах освіти, культури, праці, соціального становлення та розвитку молоді, налагодження конструктивної взаємодії між органами місцевого самоврядування і студентськими організаціями, органами студентського самоврядування вищих навчальних закладів міста.

Переможця виборів студентського мера-2007 м. Полтави призначено радником міського голови з молодіжних питань, обрано членом виконавчого комітету Полтавської міської ради.

З цього часу було прийнято Положення про міську студентську раду, відбулася її внутрішня структуризація: створено три комісії (освіти, науки та дозвілля; з соціально-правових та господарських питань; розвитку студентського самоврядування). «Оновленою» радою вже проведено декілька загальноміських молодіжних студентських заходів.

Засідання МСР та Президії МСР завжди відкриті, кожен студент може долучитися до процесу обговорення рішень

місцевого молодіжного масштабу.

До активів МСР можна віднести розробку Положення про іменну стипендію міського голови, концептуальною основою якого є те, що подання на її призначення готуватимуть органи студентського самоврядування (ОСС) ВНЗів I-IV рівня акредитації м. Полтави. МСР на своєму засіданні буде готувати роз'яснення та інформування ОСС ВНЗ з приводу призначення стипендії, котра виплачуватиметься студентам, які мають вагомі досягнення в науковій чи спортивній діяльності. Нещодавно Полтавською міською радою Положення було прийнято. На нашу думку, це має дати новий імпульс для становлення, розвитку та утвердження ОСС у навчальних закладах.

З метою відзначення та оцінки вагомого внеску в духовний розвиток студентської територіальної громади міста Полтави МСР прийняла положення про офіційні відзнаки. Нещодавно на урочистому розширеному засіданні МСР почесні грамоти та подяки, з рук міського голови А. В. Матковського, отримали викладачі, студенти, представники громадськості. Конструктивний діалог голів органів студентських самоврядних організацій вищих навчальних закладів міста, лідерів громадських молодіжних організацій з представниками владного олімпу міста є стимулом до неупередженого пошуку шляхів подолання проблем.

З метою оперативного інформування громадськості та студентства зокрема, МСР створила власну Прес-службу, діяльність якої спрямована на адекватне відображення подій студентсько-молодіжного формату міста шляхом тісної взаємодії із засобами масової інформації. На часі розробка Internet-сторінки МСР.

Хочеться, щоб МСР стала дійсно-таки голосом у владі: вагомим, чітким, зрозумілим. Спільними зусиллями МСР має стати осередком захисту прав та інтересів, центром єднання всіх студентів міста Полтава.

Кругляк Є.А
Сумський національний аграрний університет

**Інформаційна та PR робота органів студентського
самоврядування**

1. Діяльність органів студентського самоврядування повинна бути відзначена у місцевій пресі і донесена до студентства у вигляді оголошень, листівок, це є основною умовою популяризації органів студентського самоврядування.

2. Органи студентського самоврядування повинні випускати свої листівки для популяризації серед студентів ВУЗу, в яких відображається як виконана робота, так і плани для подальшої діяльності.

3. Органи студентського самоврядування повинні мати свого представника у кожній академічній групі, для кращого донесення інформації до студентів.

4. ОСС повинні використовувати кожне свято для підвищення своєї популярності, а саме проведення культурно-масових заходів.

5. Представники органів студентського самоврядування на факультетах повинні виступати щотижня на старостатах, з доповіддю про виконану роботу та плани на найближчі тижні.

6. ОСС повинні проводити загальні акції у вищому навчальному закладі, та приймати участь в міських та всеукраїнських акціях.

7. ОСС повинні щорічно проводити інформаційну роботу зі студентами перших курсів, розповсюдження серед них брошур в яких повинна бути інформація про органи студентського самоврядування, їх структуру та напрямки діяльності.

Кузьмін Г.Ю.

Херсонський Національний Технічний Університет

Основні складники успішного залучення активістів до органів студентського самоврядування.

1. Постійні контакти представників органів студентського самоврядування з студентами .

2. Яркі особистості. Лідери ОСС.

3. Постійно підтримка активістів ОСС.

4. Позитивний імідж ОСС(команда).

Це основні принципи в поєднанні яких зложено успіх у залученні студентів до роботи у органах студентського самоврядування. Усі інші складові є менш значущими або входять до вище вказаних.

Постійні контакти представників органів студентського самоврядування з студентами. Для того щоб пересічні студенти зацікавились громадською діяльністю необхідною але недостатньою умовою є те, щоб кожен із студентів відчував особистого роботу та підтримку органів студентського самоврядування на всіх рівнях (університет, факультет, гуртожиток, академічна група). Але також необхідно враховувати те що для студентів є набагато важливішим індивідуальна робота, та не варто забувати про масові заходи хоча вони і менш дієві ніж індивідуальні. Також важливим аспектом є співпраця з студентами першого курсу. Оскільки першокурсник приходячи вищого навчального закладу є відкритими для усього нового та готові сприймати нову інформацію і саме у цей момент найлегше залучити студента до громадської діяльності. Але щодо старших курсів то нетреба опускати руки вони теж можуть дуже ефективно влитися в роботу органів студентського самоврядування.

Яскраві особистості. Лідери ОСС. Необхідність лідерів в органах студентського самоврядування не потребує жодних аргументів. Та як вони впливають на залучення нових студентів до громадської роботи. Залучення не проходить само пособі для цього як і для усіх інших процесів необхідно джерело живлення яким і є Лідер. Лідер це той хто може повести за собою інших, а отже і спрямувати діяльність студентів в громадську діяльність. Врешті решт комусь необхідно керувати.

Постійно підтримка активістів ОСС. Багато студентів-активістів втрачають бажання працювати на громадських засадах і справа навіть не грошах (яких у ОСС завжди не вистачає) а справа полягає в тому що студенти не можуть розкрити свій потенціал, а отже втрачають мотивацію до роботи в органах студентського самоврядування. Як показує досвід для

мотивації достатньо суспільного визнання, а для декого достатньо простого спілкування. Необхідно завжди пам'ятати що недостатньо залучити студента до активної роботи, а ще й потрібно постійно підтримувати в ньому прагнення працювати щоб не втратити активіста. А якщо це ще й лідер то вся його команда вже не матиме бажання працювати.

Позитивний імідж ОСС (команда). Позитивний імідж ОСС необхідний для того щоб залучення до роботи в ОСС вважалось престижно, що значно полегшить роботу по залученні студентів до громадської діяльності. Створити такий імідж можливо двома шляхами. Перший є досить простим це проводити великі (за кількістю учасників) акції та проекти, хоча одночасно може виявитись досить ефективним. Другим шляхом є особисте спілкування, є набагато ефективнішим але забирає багато часу, а отже один лідер не може спілкуватися з усіма студентами одразу, для цього йому необхідна – команда.

Куничак В.І.

Львівська національна академія мистецтв

Роль органів студентського самоврядування у вирішенні соціально - побутових проблем студентів.

Студентське самоврядування сприяє задоволенню молодіжних потреб, реалізації студентських інтересів, є середовищем спілкування і взаємодії молоді.

Студентські організації є посередником між адміністрацією вищих навчальних закладів та студентськими колективами. Проте важливо враховувати, що студенти виявляють найбільшу довіру органам студентського самоврядування. Неформальна ініціатива студентства має значний вплив на молодь, сприяє розвитку здібностей, вирішенню різноманітних проблем з навчання, проведення дозвілля тощо.

Функціонування студентського самоврядування у вищих навчальних закладах є конкретною реалізацією громадянських прав студентів, формування у них почуття відповідальності, вміння вирішувати соціальні, економічні та культурноосвітні

проблеми. Водночас, студентське самоврядування є дієвою формою самовиховання.

Студентське самоврядування стало важливим фактором і умовою удосконалення навчально-виховного процесу, спрямованим на якісне навчання, сприяння діяльності студентських наукових гуртків, товариств, об'єднань, клубів за інтересами, працевлаштування випускників, виховання духовності та культури студентів, формування у студентської молоді національно-громадянської позиції, соціальної активності, оволодіння навичками організатора, керівника, формування громадянської політичної культури, становлення особистості нового типу.

Важливим на даному етапі є розробка програми участі студентського самоврядування у вирішенні соціальних питань студентства, зокрема стипендіального забезпечення, поселення у гуртожитки, організації виховної роботи, культурних програм і дозвілля тощо. Активне залучення до вирішення проблем працевлаштування випускників вищих навчальних закладів, в тому числі за рахунок створення студентських кадрових агенцій, бізнес-шкіл, участь у моніторингу регіонального ринку праці.

студентські гуртожитки

Серед чинників, які погіршують ситуацію із студентським житлом, називають недостатнє фінансування будівництва нових та ремонту існуючих гуртожитків, нецільове їх використання, зокрема проживання сторонніх осіб та здачу гуртожитських приміщень в оренду комерційним структурам, застарілу та недосконалу чинну нормативну базу, неефективне господарювання в гуртожитках.

- для подолання корупції в гуртожитках, поселення та виселення в гуртожитки має відноситися виключно до сфери компетенції органів студентського самоврядування.

- участь студентського самоврядування в заслуховуванні звітів коменданта та обслуговуючого персоналу про виконану роботу пошук спільними зусиллями шляхів вирішення питань пов'язаних з покращення житлово-побутових умов.

- контроль за дисциплінованістю та сумлінним виконанням «правил внутрішнього розпорядку проживання в гуртожитку».

- тарифи на проживання повинні обов'язково узгоджуватися з органами студентського самоврядування. Розмір платні за проживання у студентських гуртожитках не

повинен перевищувати мінімальний розмір стипендії студента вищого навчального закладу відповідного рівня акредитації (п.2 Наказу Міністерства освіти "Про встановлення граничного розміру плати за проживання в студентських гуртожитках" №453/362/260 від 21.12.1998).

- передбачити виділення "реальних" коштів на реконструкцію існуючих гуртожитків та будівництво нових, внісши відповідні пропозиції до Закону про державний бюджет України на наступний рік та «розробити механізми надання довгострокових державних безвідсоткових кредитів для будівництва нових гуртожитків і покращення соціально-побутових умов проживання в існуючих гуртожитках».

Здійснення внутрішніх перевірок керівниками вищих навчальних закладів спільно з представниками студентського самоврядування, студентськими профспілками стосовно стану гуртожитків та подання результатів до Міністерства освіти і науки України.

Організація і проведення регіональних нарад проректорів вищих навчальних закладів за участю представників обласних (міських) органів управління освітою, органів студентського самоврядування, студентських профспілок, громадських організацій, на яких розглянути шляхи вирішення проблем студентських гуртожитків.

Організація і проведення круглого столу на тему «студентські гуртожитки: проблеми та шляхи їх вирішення» за участю представників Міністерства освіти і науки України, інших зацікавлених міністерств, вищих навчальних закладів, органів студентського самоврядування, студентських профспілок та громадських організацій.

Створення громадських моніторингових комісій з проведення рейдів – перевірок студентських гуртожитків.

Розроблення та обговорення проекту Державної програми «студентський та учнівський гуртожитки» на 2007-2010 роки.

Розроблення спільно із студентськими та громадськими організаціями нового «типового положення про студентський гуртожиток».

навчально - творчий процес

Органи молодіжного та студентського самоврядування є тими інструментами, які мають допомагати студентам у вирішенні їх проблем, сприяти всебічному розвитку та

підтримці молоді протягом навчання та отримання професійної підготовки.

Безперешкодне користування студентами вищого навчального закладу навчальною ,творчою ,науковою, виробничою базою , спортивною ,культурною та оздоровчою базою вищого навчального закладу.

Належні умови праці і побуту ,профілактика захворювань і заходи щодо зміцнення здоров'я.

Гарантувати захищеність від будь-яких форм експлуатації ,фізичного і психологічного насильства. приниження гідності студента.

Забезпечення атмосфери доброзичливості і взаємоповаги у стосунках між працівниками і студентами вищого навчально закладу.

Розвивати власну творчу ,спортивно-оздоровчу ,лікувально - профілактичну бази. Здійснювати капітальне будівництво ,реконструкцію і капітальний ремонт основних фондів.

Залучення студентів до активної творчої і науково-дослідницької роботи.

Дотримання працівниками педагогічної етики ,поважати честь та гідність кожного студента.

Виховувати у молоді повагу до національних традицій ,історичних і культурних цінностей ,до державного устрою , гімну і прапору України.

Виховання студентів у дусі взаємоповаги і взаєморозуміння .

Запобігання вживанню ними алкоголю і наркотичних засобів ,шляхом пропаганди здорового способу життя.

Сприяння проведенню у студентському середовищі соціальних досліджень.

Участь органів студентського самоврядування у вирішенні питань міжнародного обміну студентів.

Безпосередня участь у розподілі бюджетних коштів вищих навчальних закладів спрямованих на виплату заробітної плати ,стипендій , розвиток матеріально-технічної бази ,соціальний розвиток та стимулювання .

Особистісна орієнтація освітнього процесу ,пріоритет індивідуальних форм і засобів навчання .

Контроль відповідності кадрового ,науково – методичного

і матеріально – технічного забезпечення освітнього процесу сучасним вимогам.

Для ефективності організації навчальної, творчої і наукової діяльності на факультетах створення вчених рад на факультеті за участі представників студентського самоврядування.

Представництво у приймальній комісії для організації і проведення вступних випробувань, головним завданням якої є формування контингенту студентів усіх форм навчання із числа підготовленої і здібної молоді.

Сприяння оволодінням молоддю навичками організатора, керівника формування громадянської політичної культури, становлення особистості нового типу.

Курбацька А.М.

Глухівський державний педагогічний університет

Проведення інформаційної роботи та застосовувати PR-технології як запорука ефективності діяльності органів студентського самоврядування

Робота зі студентами

Студенти ВНЗ повинні мати чітке уявлення про мету та завдання діяльності органів студентського самоврядування, про структуру самоврядування ВНЗ, в якому навчаються, та про стратегію її роботи. Це необхідно, в першу чергу, для того, щоб залучити якомога більше активістів, мати підтримку та довіру серед студентства та сприяти поширенню студентського руху в даному ВНЗ. В свою чергу, це дає можливість своєчасно дізнаватись про проблеми, що виникають, про інтереси та захоплення, потреби студентів.

Саме тому, інформаційна робота із застосуваннями PR-технології тут посідає провідне місце.

В першу чергу, на початку кожного навчального року необхідно проводити інформаційні лекції про студентське самоврядування для студентів 1-го курсу, супроводжуючи їх роздатковим матеріалом (брошури, листівки), а згодом організувати круглі столи, які б дозволили вияснити всі питання, розглянути пропозиції, попрацювати з активістами.

Безпосередньо сама робота студентського самоврядування повинна відображатися в місцевих або ВУЗівських ЗМІ та якомога швидше доноситися до студентів. Крім того, варто вказати і на те, що інформація повинна мати зацікавлюючий характер, вказувати на все те позитивне, що було зроблено і на наслідки, які воно несе за собою. Водночас, повинен звучати і заклик до співпраці. Спосіб донесення інформації – публікації в місцевих чи вузівських ЗМІ, брошури, листівки, стенди, фото-виставки, радіо.

Створити інформаційні листи, які б відображали структуру студентського самоврядування на факультетах та в університеті загалом.

Створити інформаційну базу з адресами, номерами телефонів електронною адресою представників студентського самоврядування ВНЗ для спрощення системи зв'язку з ними.

Налагодження зв'язків з адміністрацією та місцевою владою

Відповідно, також потребує інформативності про структуру, мету, результати діяльності студентського самоврядування ВНЗ. Це забезпечить підтримку у вирішенні необхідних питань, проблем та налаштує на співпрацю.

Надання необхідної інформації про виконану роботу та труднощі, які виникали, про позитивні наслідки, які дозволять керівництву володіти ситуацією, яка існує, а також, при необхідності, надати допомогу. Адже, студентське самоврядування покликане розвивати молодіжну політику у певному регіоні. З цією метою – проведення заходів, які б стосувались актуальних проблем – зачіпали мовні, культурні, естетичні, моральні питання тощо.

Проведення круглих столів студентського самоврядування ВНЗ на рівні міста, оригінальних та актуальних акцій, створення студентської газети та сайту, забезпечення публічності, публікації, інтерв'ю. Це саме та робота, яка потребує використання PR- технології та проведення широкої інформативної роботи.

В свою чергу, створює позитивне уявлення про роботу студентського самоврядування та сприяє співпраці, що дає йому змогу ефективніше розвиватись та працювати.

Роль органів студентського самоврядування у процесі становлення інтелектуальної еліти України в контексті реалізації засад Болонської системи освіти

«Ефективний розвиток інтелектуальних сил нації вирішить долк щасливого майбутнього держави»
Стен Ші, директор фірми Асеі

Орган студентського самоврядування – дієвий інститут студентської молоді, діяльність якого має охоплювати різноманітні напрямки діяльності молоді людини. Першочерговим завданням студента є навчання. Проте, обсяг інформації, особливо в процесі глобалізаційних процесів, постійно зростає. Логічно, що із зростанням об'єму, зростає і час опрацювання інформації. Таким чином зменшується обсяг часу на всі інші заняття, в тому числі і на сон.

Фактично, студенти, особливо молоді науковці, і, в першу чергу, лідери студентського самоврядування потерпають від інформаційного стресу, першою ознакою якого є тривожність. За висловом датського філософа Сорена Керк'єгора, тривожність – це головокружіння від свободи. Свобода п'янить, відповідальність – це похмілля. В погоні за інформацією і часом ми забуваємо про власні пріоритети і губимося в безмежжі можливостей, так і не зробивши вибір. Як вирішити цю проблему?

Розглядаючи термінологічно, інформація виступає ресурсом життєдіяльності студентства. Що ж є інструментарієм для використання цього ресурсу? Вірно, різноманітні методи пізнання: починаючи від традиційних, скажімо, читання, закінчуючи емпіричними. Даний інструментарій напрацьований роками і використовується як в буденній практиці студента, так і в наукових дослідженнях. Але, він застарів! Обсяги інформації зростають в геометричній прогресії!

Виходом з цієї проблеми є застосування інтенсивних методів сприйняття інформації. До них відносяться: скорочитання, мнемотехніки, аутотренінги, образно-логічне конспектування та багато інших. Завдання органу студентського

самоврядування, в першу чергу, науково-навчального сектору (відділу) – показати студентам можливості і переваги даних методів навчання. Прикладів успішного використання існує безліч: наш співвітчизник Андрій Слюсарчук за 35 років вивчив 10 тисяч книг. І це не один приклад, таких – велика кількість. Крім того, за допомогою даних методів можна не тільки вивчити що-небудь, а й значно пришвидшити опрацювання інформації і, що цікаво, сприяти розвитку креативного мислення.

Навожу одну із багатьох статей Г.Драйдена – експерта в напрямку інтенсифікації сприйняття інформації.

Перші двадцять кроків до ефективного навчання

1. Користайте з уроків спорту.
2. Не бійтеся мріяти і уявляти своє майбутнє.
3. Поставте перед собою мету і визначте основні строки її втілення.
4. Знайдіть для себе наставника-ентузіаста, і то швидко!
5. Почніть із загального уявлення.
6. Запитуйте!
7. Шукайте головної засади!
8. Знайдіть три найкращі книжки, авторами яких є досвідчені успішні практики.
9. Навчіться заново, як читати швидше, ефективніше й легше.
10. Зробіть навчання ефективним за допомогою ілюстрацій та звукового сприйняття.
11. Учіться через діяльність.
12. Замість нотувати, малюйте асоціативні схеми.
13. Легко відтворюйте в пам'яті засвоєне.
14. Опануйте мистецтво розслабленої готовності.
15. Практика, практика і ще раз практика.
16. Повторюйте і розмірковуюйте.
17. Використовуйте допоміжні засоби як стрижні для запам'ятовування.
18. Веселіться і грайте в ігри.
19. Навчайте інших.
20. Запишіться на уроки прискореного навчання.

Інформаційна робота та PR в діяльності органів студентського самоврядування

Інформаційна робота та PR в діяльності органів студентського самоврядування є невід'ємним атрибутом сучасного студентського, молодіжного руху. Для студентства надзвичайно важливим аспектом є висвітлення, та донесення інформації різного роду до громадськості. Одним з таких джерел є засоби масової інформації. Інформаційна робота із ЗМІ полягає в постійній подачі інформації на телебачення, радіо, пресу. Наведення ОСС тісних контактів зі ЗМІ дасть можливість об'єктивної оцінки суспільством подій, що відбуваються в студентському житті. Безліч студентів мають що сказати і громадськості, і своїм колегам. Тут гріх не скористатися свободою слова, проявом чого є студентські видання у ВУЗах, друк студентських робіт в пресі. Одним із методів PR діяльності є висока соціальна активність молоді, залучення студентів до вирішення проблем як у навчальних закладах, так і у всьому суспільстві. Результатом такої активності є організація заходів, спрямованих на висвітлення, а також вирішення тих же соціальних проблем, які не є байдужими сучасному студенту, та ОСС. Студентські акції, круглі столи, мітинги, що є звичним форматом прояву студентської активності, а також дещо нові формати проведення заходів, як FootQuest, та FlashMob, не проходять марно, а дають високі результати поінформованості громадськості, в тому числі і студентства, про події та проблеми в ОСС.

У кожного ОСС неодмінно має бути складений список ЗМІ з координатами та телефонами контактних осіб. Це дозволить за короткий термін сповістити про події велику кількість людей. Також важливо розуміти потреби ЗМІ та редакційну політику, що дозволить ефективніше спрямовувати свою діяльність на висвітлення у пресі та донесення до людей, а особливо до студентів.

Цікаво також те, що в нас в країні надзвичайно мало студентських видань, а якщо вони і є, то дуже рідко являються популярними серед молоді. Якщо і знаходяться студенти, які

можуть організувати якесь видання, то вони потребують значної підтримки, зокрема фінансової. Тим паче, що в наш час 50% успіху будь-якого заходу та і взагалі роботи ОСС залежить від інформаційної роботи та PR. Враховуючи це постійно потрібно направляти свої зусилля на пошук і виховання людей, які розуміють хоча б елементарні моменти роботи ЗМІ та PR-менеджменту.

Інформаційна робота та PR здійснюється також методом агітації, постійного спілкуванні зі студентством, залучення та об'єднання молоді з метою вирішення своїх же проблем, в своїх же інтересах. В наш час саме такий вид діяльності являється найефективнішим, тому що несе в собі безпосередній контакт зі студентами, тому забувати про класичні методи інформатизації молоді не потрібно ні в якому разі. Формування здорового, свідомого молодого покоління, через ОСС, і є показником поінформованості, популярності і вагомості молодіжного руху в країні.

Латенко О.В.

Українсько-Російський інститут
філія МДВУ в м. Чернігові

Проблеми впровадження Болонського процесу в сучасних умовах та вплив органів студентського самоврядування на вирішення цих проблем

Обговорюючи Болонський процес як інструмент гармонізації нашої системи освіти з європейською, ми маємо замислитися над традиційними проблемами. Вони полягають в оновленні змісту освіти та у вдосконаленні її методології у відповідності до значних суспільних та технологічних перетворень, які відбуваються як у нашій країні, так і у світі в цілому. Тобто реформуючи освіту, ми, в першу чергу, маємо відповісти на питання: чому навчати і як навчати фахівців для подолання суспільних, економічних, технологічних та інших запитів сучасного світу.

Існує ряд факторів, які диктують нові вимоги до методологічної, світоглядної, системної підготовки сучасних фахівців.

Одні викликані інформаційною революцією та появою суспільства, побудованого на знаннях. Інші фактори пов'язані з побудовою національних економік більшості країн світу. Вони поєднують такі важливі суспільні складові, як виробництво, науку, освіту та бізнес в єдину інноваційну модель країни, галузі чи компанії.

Ці фактори обумовлюють нові підходи до освіти. Але більшість з ВНЗ, точніше професорсько-викладацький склад та самі студенти не мають чіткого уявлення про Болонську систему навчання і більшість з них виступає проти її впровадження. Це пов'язано з недостатньою кількістю інформації про неї, тому що в багатьох ВНЗ досі відсутній доступ до інтернету для студентів, а керівництво навчалось за вітчизняною системою і все нове для них не є прийнятним. Тому одним із завдань органів студентського самоврядування є проведення якомога більше круглих столів, тренінгів, конференцій, семінарів серед студентів для того, щоб вони отримували необхідну інформацію. Також доносити цю інформацію і викладачам та керівництву ВНЗ за допомогою виступів на конференціях та запрошенням їх на студентські семінари. Грядущі зміни, що викликані Болонськими ідеями, повинні стати прискорювачем перетворень вітчизняної вищої школи. І цього зовсім не треба лякатись, а треба розуміти і допомагати його реалізації.

Левун І.М.

Нікопольська філія ПВНЗ «Європейський університет»

„Проблеми впровадження Болонського процесу в сучасних умовах та вплив органів студентського самоврядування на вирішення цих проблем”

І. ПРОБЛЕМИ ВПРОВАДЖЕННЯ БОЛОНСЬКОГО ПРОЦЕСУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ РЕФОРМУВАННЯ ВИЩОЇ ШКОЛИ В УКРАЇНІ:

Основне коло проблем базується, насамперед, в особистості самого студента, а саме: психологічна, соціальна і моральна неготовність індивіда виконувати обов'язки студента, працювати напружено, систематично, наполегливо, а також

нести відповідальність за досягнутий результат. Поряд з цим перешкоди виникають в результаті неадекватного вибору майбутньої професії, відсутності уявлень про її кваліфікаційні характеристики, або взагалі живого інтересу до навчання, науково-дослідницької діяльності, напрацюванню професійних навичок. Соціальна і фінансова незахищеність заважає студентам ефективно проходити етапи адаптації і соціалізації в сучасному динамічному суспільстві, швидко реагувати на його кардинальні зміни і відповідати вимогам часу – бути мобільними і гнучкими, вміти регулювати міжособистісні відносини і конфліктні ситуації. Низький рівень самоменеджменту, самоконтролю заважає досягненню поставленої мети. В деяких випадках саме відсутність особистого життєвого проекту і стратегії розвитку особистості, досягнення життєвого, професійного і кар'єрного успіху в майбутньому є основною причиною помилок, поразок і невдач студентів в сучасному процесі навчання. Та як же стати дорослою, самостійною, успішною, конкурентноздатною людиною і фахівцем?

2. ВПЛИВ СТУДЕНТСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ НА ВИРШЕННЯ ЦИХ ПРОБЛЕМ.

1. Формування навичок планування і проектування особистої життєдіяльності студентів та діяльності в органах студентського самоврядування. Реалізація програми «Життєве проектування особистості». Сприяння навчальній, науковій та творчій діяльності студентів. Реалізація програми «Лідер і лідерство».

2. Культурно-мистецькі і спортивні заходи: різноманітні конкурси, концерти, фестивалі, інтелектуальні ігри і змагання, диспути, дискусії, засідання «круглих столів» тощо. Самореалізація творчого і спортивного потенціалу студентської молоді. Система заохочень і нагород як засіб визнання студентських перемог і успіхів. PR-реклама і Паблік-рілейшнз в діяльності органів студентського самоврядування.

3. Проведення соціологічних досліджень з метою вивчення громадської думки студентів і запровадження студентських ініціатив в життєдіяльність студентського парламенту і ВНЗ : анкетування, тестування, опитування.

4. Надання змоги кожному студенту обирати напрям для особистої творчої самореалізації: науково-дослідницька

діяльність, культурно-мистецька діяльність, спортивно-туристична діяльність, видавницька і лідерська діяльність в органах студентського самоврядування. Створення творчих колективів і груп за інтересами і персонально обраними напрямками діяльності.

5. Представництво лідерів студентського самоврядування у складі Вченої ради ВНЗ, участь у обговоренні і вирішенні завдань ВНЗ, презентації досягнутих успіхів і перемог. Участь лідерів студентського парламенту ВНЗ в координаційній раді при міському голові і у Всеукраїнській студентській раді при Президенті України.

Лиска П.О.

Національна юридична академія України імені Ярослава
Мудрого

Проблеми впровадження Болонського процесу в сучасних умовах та вплив органів студентського самоврядування на вирішення цих проблем.

У вибраній мною тематиці були розглядані та глибоко проаналізовані причини, цілі, мотиви впровадження, соціальна передумова, механізми, законодавча база впровадження Болонського процесу. Були досліджені виступи та міркування різних політиків, чиновників, вчених, викладачів, представників органів студентського самоврядування, учнів, студентів, простих громадян, громадська думка як на регіональному, так і на загальнодержавному рівнях. Досліджені причинно-наслідкові зв'язки з питань проблем впровадження Болонського процесу в сучасних умовах. Був зроблений порівняльний аналіз системи освіти, яка діяла раніше та системи Болонського процесу, зроблені висновки. Розроблені принципи та положення для вдосконалення системи освіти. Зібрана та проаналізована громадська думка по впровадженню Болонського процесу серед учнів, студентів, представників органів студентського самоврядування, викладачів, батьків, простих громадян як на регіональному, так і на загальнодержавному рівнях, зроблені висновки.

Дана тема дуже актуальна в теперішній час та потребує

більшого дослідження та інформування серед громадян, особливо серед тих, хто пов'язаний з системою освіти, так як нові зміни нині діють, а незнання Болонського процесу не повинно відобразитися на рівні викладання та оцінювання знань.

Окремо треба зазначити. Що вплив органів студентського самоврядування неможливий без законодавчого регулювання цього питання. Важливу роль в отриманні освіти залежить від форми та методики викладання. Студенти повинні знати і користуватися своїми правами, повинні брати активну участь у виборі процесу викладання. Держава повинна піклуватися про добробут студентів та учнів, повинна прислуховуватись до їх пропозицій, адже саме студенти та учні в майбутньому будуть втілювати та реалізовувати отримані ними знання у практичну сферу, від них буде залежати долі громадян, добробут держави, економічне процвітання.

Ми бачимо, що при впровадження Болонського процесу в сучасних умовах виникли певні проблеми та труднощі. Причини в них досить різні: неможливість швидко перелаштуватися з однієї системи на іншу, відсутність бажання «старих викладачів» переходити на викладання по новій системі та інші. Всі ці фактори повинні бути чітко врегульовані для налагодженої роботи і функціонування Болонського процесу. Але чи потрібен він нам? Чи не краще було б використовувати найкращу систему освіти в Світі, яка існувала за часів Радянського Союзу та яка випускала найкращих спеціалістів на весь світ? Чи все ж таки треба рухатись до європейського мислення та систем освіти? На ці та інші питання повинна дати відповідь дана тематика Конференції. Детально та всебічно дослідивши матеріал, для себе я зробив певні висновки. З великим задоволенням розповім про них на Конференції.

Наумець Ю.Г.

Інститут підприємництва та перспективних технологій
Національний університет "Львівська політехніка"

**Інформаційні зв'язки між навчальними закладами:
причини, можливості, наслідки**

Найціннішим ресурсом у світі є інформація. Цінність її підвищується для тих людей, які навчаються (отримують інформацію) та викладають (розповсюджують інформацію).

Кожна окрема людина, група людей, університет, місто, уся країна продукують менше інформації, ніж усе людство загалом, продукують менше інформації, ніж необхідно для споживання, ніж необхідно для повноцінного розвитку. Саме це зумовлює об'єктивну необхідність в обміні інформацією.

Для навчальних закладів необхідність обміну науковою інформацією пов'язана з необхідністю приймати участь у конференціях, грантах, конкурсах тощо. Це є основою для наукової діяльності студентів та викладачів, для обміну досвідом, для розвитку науки, оприлюднення та поширення результатів наукових досліджень тощо.

Інформаційні зв'язки між навчальними закладами дають об'єктивну можливість для розвитку, площину для дії, неупереджені критерії для апробації результатів наукових досліджень тощо.

Існують різні можливості встановлення інформаційних зв'язків між навчальними закладами:

1) через Міністерство освіти і науки України — Міністерство зобов'язує організаторів надсилати інформацію про різні наукові заходи у провідні навчальні заклади, таким чином, створюючи інформаційну мережу;

2) через особисті зв'язки між науковцями — ведучи активне наукове життя, кожен науковець формує особисті наукові зв'язки з іншими науковцями, що можуть сягати десятків навчальних закладів та сотень людей;

3) через місцеві (на рівні навчального закладу, міста), регіональні (на рівні міста, області, регіону), національні (на рівні всієї країни) та міжнародні (на міждержавному рівні) приватні інформаційні системи, інформаційні мережі та інформаційні агентства — досить поширений спосіб отримання інформації в сучасному світі, що позбавлений багатьох недоліків державних інформаційних мереж, має високий стимул до розвитку, є потужнішим, ніж будь-які особисті зв'язки між науковцями.

Необхідно приділити увагу і засобам зв'язку, на основі яких встановлюються інформаційні зв'язки. Від правильного вибору засобів зв'язку буде залежати ефективність усієї

інформаційної мережі, а також кількість та якість учасників мережі.

Перерахуємо основні види засобів зв'язку:

1) звичайна пошта — добре організований та досить надійний засіб зв'язку, доступ до якого мають фактично всі; головним недоліком є висока ціна та низька швидкість цього засобу зв'язку, великі витрати на копіювання інформації (як для розповсюджувачів, так і для одержувачів), висока ймовірність пошкодження інформації (навіть незначного);

2) телефон — добре організований, швидкий засіб зв'язку, з багатьма альтернативними можливостями, доступ до цього засобу зв'язку мають фактично всі; недоліком є невеликий об'єм інформації, який можна передати через телефон, висока ціна цього засобу зв'язку;

3) факс — базується на передньому засобу зв'язку, тому має всі його недоліки; перевагою є можливість отримання інформації в матеріальній формі (на папері); через потребу у додатковому обладнанні та необхідності одночасної наявності додаткового обладнання та телефонної лінії доступ до цього засобу зв'язку має невелика кількість людей;

4) електронна пошта — дуже ефективний засіб передачі інформації, що позбавлений більшості недоліків попередніх засобів зв'язку, має високу швидкість та низьку ціну; для доступу необхідний комп'ютер, уміти працювати за комп'ютером та доступ до мережі Інтернет, через це невелика кількість людей має доступ до цього засобу зв'язку; але цей недолік розв'язується мережами Інтернет клубів, поширенням мережі Інтернет, навчанням роботи на комп'ютері.

Саме останній засіб зв'язку можна рекомендувати, як найбільш ефективний та такий, що стрімко розвивається. Тому саме його необхідно поширювати в навчальних закладах, перенести розповсюдження та отримання інформації в електронну пошту, створити умови та забезпечити загальний доступ до цього засобу зв'язку в навчальному закладі.

Існують і більш прогресивні засоби зв'язку, але вони не настільки поширені, щоби вести мову про їх використання навіть на рівні навчального закладу.

Щодо наслідків встановлення інформаційних зв'язків між навчальними закладами, то серед основних можна назвати наступні:

1) інформаційна незалежність, що є основою для незалежності навчального закладу та окремих його працівників та студентів;

2) користування додатковими можливостями;

3) обмін позитивним та негативним досвідом;

4) проведення спільних наукових досліджень та апробація наукових результатів;

5) створення єдиного інформаційного простору для наукової діяльності, що спрощує її проведення, підвищує її престиж, можливість застосування на практиці тощо.

Олійник В.А.

Конотопський інститут Сумського державного університету

Спільні підходи до соціально-побутових проблем як ефективний шлях їх усунення

Соціальна активність студентів вищого навчального закладу, реалізується через такий демократичний інститут як розгалужена *система студентського самоврядування*. Але досить часто ця система в багатьох навчальних закладах носить номінальний характер, не маючи реальних важелів впливу на хід виховного процесу, а лише слугуючи однібічним провідником волі керівництва закладу по відношенню до студентського загалу.

Таке становище зумовлено саме пануванням «директивного типу, організації управління виховним процесом, коли керівництво навчального закладу розглядає студентське самоврядування або як набридливий подразник, або як зайвий клопіт, або, навіть, як прикрий тягар чи заваду в здійсненні виховного процесу за власним баченням. В нашому закладі розроблена і опрацьовується працівниками та активом дієва система роботи та функціонування студентського руху, яка ґрунтується на принципі впровадження самоуправлінських органів безпосередньо в групах.

Завдання формування соціальної активності студентів, створення для виявлення в кожного з них якостей лідера, здатного самореалізуватися та повести за собою інших, є на сьогодні найактуальнішим при визначенні основної мети

діяльності студентського самоврядування та його ролі у виховному процесі навчального закладу.

В Конотопському інституті СумДУ працівниками позанавчального відділу та активом студентського самоврядування створена і третій рік спрацьовує модель громадянського виховання, яка базується на волонтерській роботі всього колективу закладу, головною характеристикою якої є відмова від епізодичності в позанавчальній роботі, а доланні проблем студентства.

Самоврядування в університетах має на меті участь студентів у заходах ректорату, деканатів з підготовки кадрів та їх виховання, а також забезпечення виконання студентами обов'язків і одночасно захисту їхніх прав. Студентське самоврядування сприяє гармонійному розвитку особистості й формуванню навичок організатора, керівника. Діяльність органів самоврядування узгоджується з адміністрацією ВНЗ, не залежить від політичних партій і рухів.

Студентська рада самоврядування обирає зі свого складу голову, двох заступників, технічного секретаря, розподіляє обов'язки між членами ради, які очолюють відповідні комісії, і серед них — житлово-побутову, культурно-масової роботи, фізкультурно-масової роботи, санітарно-гігієнічної роботи, естетичного оформлення гуртожитку, редколегії тощо.

Отже, коріння діяльності органів студентського самоврядування досягають усіх глибин студентського життя і сприяють становленню більшості людських цінностей та якостей зразкового громадянина.

Павленко Г.В.
Сумський державний університет

Самостійність студентів як основа ефективності кредитно-модульної системи

Вже на даному етапі впровадження і розвитку Болонського процесу викладацький і студентський склади зіткнулися з багатьма проблемами, які викликають невдоволення новою системою навчання. Насамперед варто звернути увагу на те, що до настільки кардинальних змін у способі подання матеріалу

викладачами, а також його сприйняття студентами, ні перші ні другі готові не були. Як і не була належним чином підготовлена навчально-методична база. Але на мій погляд з цілого списку питань варто виділити одне найважливіше, яке зумовило неправильний підхід до впровадження кредитно-модульної системи в цілому.

Однією з основних ознак суспільно-політичної системи західних країн, де вже досить давно навчаються на основі принципів Болонського процесу і задоволені його результатами, є індивідуальність і самостійність кожної людини. Студенти цих країн звикли навчатися самостійно, без вказівок викладачів чи допомоги одногрупників. Відносно суспільної системи нашої країни можна сказати зовсім протилежне. Звісно, не ставиться під сумнів необхідність входження у Болонський процес, хоча б для отримання студентами дипломів європейського зразка. Але нова система передбачає збільшення обсягу роботи і зменшення допомоги і “опіки” з боку викладачів. З цієї ситуації є один вихід – самостійне вивчення студентами досить значної частини навчального матеріалу, яку вони не в змозі розглядати на заняттях.

Для самостійної ж роботи студентів необхідно: щоб вони, по-перше, мали достатньо вільного часу; по-друге – необхідна кількість цікаво написаних і зрозумілих навчальних посібників. Більшість літератури, якою користуються студенти сьогодні, побудована принципово по-іншому. У ній матеріал викладається для “завчання”, а не для розуміння, не говорячи вже про те, що її просто не вистачає для всіх, хто навчається. А головне, на мій погляд, це необхідність існування сформульованих, конкретних вимог до знань студентів і до методу їх оцінювання в цілому. Причому ті, хто навчається, повинні вимагати наявності таких правил, чітко записаних в документах, і дотримання їх викладачами.

Звісно ж кожен окремий студент не може власноруч вирішувати проблеми, що виникають у рамках кредитно-модульної системи, тому діючі організації студентського самоврядування повинні займатися цими питаннями, представляючи інтереси всього студентства. А саме, досліджувати всі існуючі документи і положення, що стосуються Болонського процесу взагалі і кредитно-модульної системи зокрема, і вимагати створення нових уніфікованих

.. документів, які б попереджали суб'єктивізм і свавілля викладачів по відношенню до студентів.

Сакало Є.С.

Харківський національний університет радіоелектроніки

Важливість та засоби інформування студентів про діяльність органу студентського самоврядування у ВНЗ

Органи студентського самоврядування в вузах України здебільшого знаходяться на початковому рині розвитку і тому мають дуже багато проблем від наявності активістів для роботи і закінчуючи відсутністю фінансування.

Разом із тим завдяки активної молоді яка, безперечно є у кожному вузі органи студентського самоврядування ефективно діють у багатьох вузах України ставлячи собі за мету покращення життя студентів та залучення їх до активної громадської діяльності.

Але часто виходить, що перед органами студентського самоврядування стають дві дуже важливі проблеми: недостатня кількість активістів які б могли втілювати у життя намічені плани та необізнаність студентів про діяльність таких студентських організацій та тих переваг які вони можуть надавати саме студентам.

Активісти органів студентського самоврядування можуть робити дуже багато корисних речей для студентів, але якщо вони не займаються постійною інформаційною та просвітницькою роботою, не піарять свою організацію – всі добрі справи можуть зійти унівець.

Для того щоб покращити ефективність діяльність органу студентського самоврядування, проінформувати як найбільшу кількість студентів та долучати студентство до своїх акцій необхідно проводити постійну агітаційну кампанію серед студентства щодо наявності студентської організації та проектів яка вона реалізує. Засобами такої інформаційної кампанії можуть бути:

Інформаційні листи, які б входили раз на тиждень та сповіщали студентів про реалізовані проекти і анонсували наступні.

Роздавачки про студентську організацію, в яких би була інформація про мету її діяльності, цілі та завдання а також інформація про її структуру.

Інформаційні стенди які належать виключно органу студентського самоврядування.

Яскраві інформаційні плакати під кожну акцію.

Інформування студентів через локальну мережу в університеті та гуртожитках.

Усі ці засоби інформування реалізовані зараз у Студентському сенаті - органі студентського самоврядування Харківського національного університету радіоелектроніки.

Сардар'ян Л.С.

Криворізький економічний інститут

Київського національного економічного університету ім.

Вадима Гетьмана

Кураторська програма для першокурсників як засіб залучення та виховання активістів

*Студенти мають енергію, уяву та інтелект,
аби змінити щось у своєму суспільстві
Потрібно лише попросити їх показати те,
на що вони здатні.
Франклін Рузвельт.*

Протягом тривалого часу кураторська робота була невід'ємною складовою навчального процесу у ВНЗ України. Перелік обов'язків куратора ніколи не відбивався на рівні заробітної плати викладача. Звичайно, відсутність мотивації до такої праці приводила до чисто номінального виконання кураторами своїх функцій. В той же час, будучи студенткою і спілкування зі студентами доводить, що вони потребують уваги не тільки в межах навчального процесу, але й поза цих меж. Особливо це стосується першокурсників, адже навчання в інституті значно відрізняється від шкільного.

На цю проблему звернули увагу студенти, які навчаються на спеціальності «Міжнародна економіка». Для вирішення даного складного питання ми розробили «Координаційну

програму для першокурсників». Вона пройшла апробацію на факультеті міжнародної економіки і права Криворізького економічного інституту з вересня 2005 р. по червень 2006 р., і була поширена на інші факультети інституту у вересні 2006 р. Основною ідеєю проекту стало залучення активних студентів-волонтерів 3-4 курсів з педагогічними здібностями до роботи зі студентами першого курсу як координаторів. Головною метою проекту було зробити життя першокурсників більш легким, цікавим, активним, насиченим; допомогти їм знайти себе, знайти форми виявлення своїх талантів, стати більш впевненим в собі, і звичайно, допомогти їм. адаптуватися до життя інституту, бути активними студентами і громадянами свого суспільства. Як довів досвід втілення проекту, внаслідок того, що студенти-куратори зовсім недавно теж були першокурсниками, їм було легше знайти спільну мову з теперішніми першокурсниками, краще зрозуміти їх.

Студенти-куратори стали для першокурсників друзями, порадиниками, психологами, вчителями.

Яких ресурсів вимагав для втілення в життя проект? Це людські ресурси у вигляді 5-6 студентів-волонтерів 3-4 курсів з педагогічними здібностями, місце для зборів, доступ до комп'ютерів та мережі Internet, навчальні матеріали.

В обов'язки студентів кураторів входило:

надання допомоги першокурсникам у навчанні та адаптації до колективу і правил інституту;

організація свят, вечірок, розважальних програм та інших заходів (Студентська весна, «Алло, ми шукаємо таланти» і та ін.);

організація походів, екскурсій;

розкриття у кожного студента талантів, здібностей;

надання можливості студенту не тільки навчатися, але й активно проявляти себе у громадському житті факультету;

організація благодійних акцій з метою підтримки соціально незахищених верств населення;

обговорення різних світових проблем і проблем України та знаходження рішень цих проблем (проблеми інституту, молоді, довкілля, політики, економіки);

інформування студентів щодо проведення різних конференцій, проектів, програм, олімпіад, тренінгів та діяльності молодіжних організацій, в яких вони можуть взяти

участь;

допомога студенту бути креативним, не боятися висловлювати свої думки;

організація різних тренінг-програм, семінарів, дебатів, дискусій, круглих столів.

Студенти –куратори проводили кураторські години, використовуючи роботу в команді, різні activities, ігри, змагання, дебати конференції, семінари, вечірки, тести, перегляд кіно.

Проект «Координаційна програма для першокурсників» передбачає створення для кожного першокурсника папки, яка надається йому 1 вересня і яка містить в собі: розклад занять; опис навчальних предметів, які будуть вивчатися на першому курсі; список викладачів; карта корпусів, на якій будуть зазначені місцезнаходження кафедр, деканатів, методичних кабінетів, спортзалів, бібліотек, комп'ютерних кабінетів і т.д.; терміни та особливості здачі індивідуальних, самостійних робіт і т.д.; дискету з багатьма навчальними матеріалами (методичні вказівки та навчальні завдання, інформаційно-ілюстративні блоки, підручники, силки на різні студентські, навчальні сайти); інформація про різноманітні молодіжні організації м. Кривого Рогу та України в цілому, членами яких вони можуть стати тощо.

Результатом впровадження проекту стала швидка адаптація першокурсників до студентського життя. Студенти-координатори допомогли першокурсникам у навчанні, залучили їх до різних заходів, програм, тренінгів, які допомогли їм проявити себе, свої таланти, здібності, стати більш активними, енергійними, впевненими в собі, ініціативними. Крім того, програма сформувала високоефективні, дуже дружні, згуртовані студентські групи, в яких кожен першокурсник знайшов своє місце.

Слободян Т.М.

Українська Академія Наук Івано-Франківський інститут права,
економіки та будівництва

**Залучення активістів до участі у роботі органів
студентського самоврядування**

Я вважаю, що робота з студентами, залучення активістів до участі у роботі органів студентського самоврядування являється найголовнішим питанням розвитку та процвітання студентського самоврядування.

На мою думку проблема пошуку активістів полягає у не в тому що студенти пасивні, а в тому що вони ніби чогось бояться, вони наче не впевнені в своїх силах.

Я б в першу чергу почав роботу з студентами першого курсу. Прийшовши на перший курс студенти відкриті для спілкування та роботи, для них все нове і вони будуть з охотою братися до роботи, і якщо такого студента залучати до роботи в органах студентського самоврядування з початку його навчання то з ним можна буде працювати коли він буде на старших курсах. Але щоб не втратити такого студента потрібно різним чином заохочувати його. Одним із таких видів заохочення я бачу надання можливості студенту самостійно приймати певні рішення та вчиняти певні дії, але він при цьому повинен усвідомлювати що він несе відповідальність за свої вчинки (важливим є дати йому зрозуміти те, що він не є простою робочою силою яка виконує роботу яку на нього поклали, а те що від нього роботи багато чого залежить).

Також важливим є дати зрозуміти студенту що ти працюєш саме на нього. Потрібно не тільки робити щось для всіх, для загального загалу, але й працювати з кожним окремо, допомагати вирішувати йому якісь його проблеми, підтримати його в важкі для нього часи. Зі студентами потрібно спілкуватися на рівних умовах, а не ставити себе вище за всіх.

Варто також відзначити, що важливим для залучення активістів є те, щоб всі знали чим займається ваш орган студентського самоврядування. Не потрібно бути надто скромним, скромність звичайно справа благородна, але не завжди ефективна. Студенти повинні знати, чим ви займаєтеся, які у вас є досягнення, заплановані на майбутнє заходи, проекти і т.п. Якщо ви будете скромно мовчати про свою діяльність, тоді ніхто і не захоче з вами працювати, так як буде вважати, що ви існуєте тільки формально.

Потрібно зробити так, щоб орган студентського самоврядування був популярний між студентами і тоді у вас буде багато прихильників, а це майбутні активісти, а в подальшому і лідери.

Вся інформація про вашу діяльність повинна бути розміщена на дошці оголошень, яка спеціально для цього призначена, а якщо немає такої дошки, то я б рекомендував вам її зробити. Також тут стала б у

нагоді студентська газета, де можна було б більш детально розкрити свою роботу.

Ви повинні зробити так, щоб студенти зрозуміли працювати (бути) з в органі студентського самоврядування – це модно, престижно.

Активістів потрібно вишукувати завжди, і залучення повинно відбуватися постійно. Весь час спілкуйтеся з студентами, вишукуючи потенційних активістів.

Взагалі я вважаю, що все залежить від лідера. Лідер повинен повести за собою людей, якщо ви дійсно готові до насиченої роботи, виконуете всі цілі та завдання поставлені перед собою тоді вони підтримають вас у всьому.

Фіцик О.Р.

Інститут Менеджменту та економіки «Галицька академія»

Залучення активістів до роботи в ОСС

Першим, і найважливішим, пунктом щодо вирішення проблеми залучення молоді до діяльності ОСС є донесення інформації до тих, на кого вона орієнтується. А саме, до активної молоді. Така інформація повинна нести в собі не просто перелік та пояснення функцій, що їх здатні виконувати ОСС, а наочно демонструвати потенційним активам, що все знаходиться в їхніх руках. Кожна свідомо особистість прагне до свободи дій і вибору, а студент в силу своєї молодості прагне цього вдвічі сильніше, адже це перші кроки в доросле життя. Звичайно, на цьому шляху йому необхідна підтримка, при чому не просто моральна підтримка, а реальна допомога в питаннях, котрі студенту вирішити без підтримки не реально: починаючи з банального хабарництва і завершуючи працевлаштуванням випускників. Що може більше зацікавити наше „Я”, як не його ж проблеми з котрими воно зустрічається практично щоденно. Саме вірна і чітка інформація допомагає зрозуміти молодій особистості, що ОСС і створюються для вирішення саме цих питань, і переконати її, що ОСС для активної особи є просто необхідністю. Способами інформування кола потенційних активістів ОСС можуть і повинні виступати конференції, презентації, видача друкованого матеріалу, відеоінформація, що носитимуть систематичний характер. Ще одним з видів

мотивації може виступати прагнення до самореалізації особистості як такої. Різноманіття інтересів прогресивної молоді змушує лишень дивуватися постороннього спостерігача. ОСС повинні ж якомога частіше демонструвати, що вони не посторонні спостерігачі, а активні організації, що активно сприяють самовираженню індивідумів, незалежно від спрямування їх інтересів. Дана підтримка не повинна обмежуватися спортом, туризмом і дискотеками. Сюди необхідно включити розвиток духовний, інтелектуальний, мистецький, при чому не лишень розвиток, а й підтримку уже сформованих одиниць. Формою духовного, морального та інтелектуального розвитку можуть стати новостворені міжвузівські клуби за інтересом, діяльність котрих би координувалась ОСС. Дані клуби формувалися б в залежності від потреб студентства. Також участь в ОСС дала би можливість особистостям проявити свої лідерські якості., адже всі ми в певній мірі прагнемо влади і можливості впливу на поточні події. Ще одним фактором впливу щодо залучення нових членів ОСС є розширення кола знайомств, спілкування з цікавими людьми, включно з публічними особистостями: політиками, мистецькими та громадськими діячами. ОСС повинні демонструвати, що активна участь в громадській діяльності окуповується сторицею, що процес активної діяльності в ОСС є інвестуванням у своє майбутнє. Це, звичайно ж, повинні демонструвати наші лідери, котрі змогли себе чудово реалізувати себе, а тепер допомагають в цьому усім бажаючим. Вони повинні на власному прикладі показувати і роз'яснювати, що все залежить лишень від вибору: „ Дія чи бездіяльність? ”

Фоменко А.В.

Харківський національний економічний університет

Залучення активістів до участі у роботі органів студентського самоврядування

Найголовнішим завданням ОСС є робота зі студентами (залучення активних студентів до роботи ОСС, визначення

проблем студентства та допомога в їх вирішенню).

Для вирішення визначеної проблеми, перш за все, необхідно розпочинати із роботи з першим курсом. Саме першокурсники відкриті для поглинання великої кількості інформації. Також при залученні першокурсників до роботи ОСС існує перспектива роботи на подальших курсах.

Для того, щоб привернути увагу першокурсників і не тільки, необхідно проводити рекламні акції щодо самоуправління, мати індивідуальний підхід до кожного студента, створити сприятливі умови праці та належний психологічний клімат.

Психологічний клімат - це емоційно-психологічний настрій колективу, у якому на емоційному рівні відображаються особисті й ділові взаємовідносини членів колективу, які визначаються моральними нормами та інтересами.

Основні умови продуктивного залучення до ОСС та ефективної роботи:

1. Задоволеність членів колективу взаємовідносинами, процесом праці, керівництвом.

2. Гарний настрій колективу.

3. Взаєморозуміння і авторитетність керівників та підлеглих.

4. Висока міра участі членів ОРГАНІВ СТУДЕНТСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ в керівництві і діяльності колективу.

5. Згуртованість колективу.

6. Свідома дисципліна.

7. Продуктивність праці.

Дуже важливим є те, щоб студенти як можна більше знали про діяльність ОСС, яка, в свою чергу, повинна бути цікавою для них.

Гарна інформованість – запорука успішної діяльності.

На прикладі МО ХНЕУ можна виділити деякі із цікавих заходів:

- День першокурсника та Посвячення в студенти;
- Вечір знайомств для першого курсу;
- Свято День університету, День факультету
- Конкурси краси Міс факультету, Містер факультету;
- Чемпіонат КВК;
- Випуск студентської газети вузу та інформ-листа

факультету;

- Організація зустрічей з цікавими людьми (загальнодержавні та закордонні суспільні діячі);
- Корпоративні вечірки;
- Організація та проведення наукових конференцій.

Необхідно пам'ятати, що крім залучення необхідно постійно стимулювати й мотивувати студентів до активної діяльності. Необхідно побачити та зуміти розкрити потенціал особистості, спрямувати у вірне русло.

Без студентського самоврядування не можна вибудувати європейську якість освіти, готувати конкурентоспроможних фахівців.

Створи Молодіжну організацію у своєму вузі! Залучи до роботи Молодіжної організації широке коло активістів! Вийди на вірний шлях! Досягни вершин!

Франчук М.М.

Вінницький соціально-економічний інститут
Університету "Україна"

Тенденції формування та реалізації лідерських якостей

Будь-який процес подолання студентом проблемних ситуацій у навчально-виховному процесі у вищому навчальному закладі можна вважати процесом соціально-психологічної адаптації особистості, у ході якого вона використовує придбані на попередніх етапах свого розвитку і соціалізації навички і механізми поведінки або відкриває нові способи вирішення завдань, нові програми і плани внутрішньо-психологічних процесів.

Процес самореалізації студента у вищому навчальному закладі в основному залежить від прямої участі в органах студентського самоврядування, де успішно набуває і засвоює:

- організаторські, комунікативні та управлінські здібності;
- досвід працювати з командою та адміністрацією;
- вміння відстоювати свою позицію та аргументувати свої думки та погляди.

Ефективність діяльності органів студентського

самоврядування насамперед залежить від особистості самих лідерів, їх мотивації до роботи та необхідних управлінських навиків.

На основі спостереження, бесіди, тестування, проведення непараметричної соціометрії, ми визначили основні методи формування студентських лідерів.

Пошук та активізація студентських лідерів передбачає систематичний та цілеспрямований процес:

1. Розробити та провести анкетування серед студентів з метою виявлення їх захоплень, аби залучити до організації проведення різноманітних заходів.

2. Необхідно провести в студентських групах соціометрію для виявлення лідерів. Краще використати непараметричну форму і захопити усі сфери студентського життя – навчальну роботу, спорт, дозвілля, художню самодіяльність.

3. Для виявлених лідерів, розробити певний блок методик з метою визначення рівня прояву емпітичних, комунікативних, організаторських здібностей, особистісних властивостей особистості, аби при обрахуванні отриманих показників, з числа опитуваних виділити студентів-організаторів та виконавців. При дослідженні типологічних особливостей особистості варто використати опитувальник за К.Г. Юнгом, для діагностики схильності особистості до конфліктної поведінки - тест К. Томаса, для дослідження темпераменту – опитувальник ЕРІ (за Айзенком), для дослідження акцентуацій характеру - опитувальник Х.Смішека, для виявлення комунікативних і організаторських здібностей – КОЗ-2, для діагностики міжособистісних стосунків – опитувальник Т.Лірі.

4.3 виявленими студентськими лідерами провести тренінги по лідерству, особистісному розвитку.

5. Залучати лідерів до участі в різноманітних форумах, семінарах по студентському самоврядуванню.

6.3 метою підвищення активності роботи в органах студентського самоврядування варто оперуватись різними методами заохочення: надання пільг при отриманні путівок для відпочинку, флаєрів, нагородження дипломами, преміювання тощо.

А найголовніше – не забувати: “Лідерство виникає там, де є потреба в ініціативних діях!”

Залучення активістів до участі у роботі органів студентського самоврядування

Залучення активістів до участі у роботі органів студентського самоврядування — це найцікавіша робота у ОСС, проте дуже часто саме ці навички відсутні у більшості нині діючих студентських організацій. Напевне проблема в тому, що немає чітко організованої системи по залученню студентів, і тому кожен діє на свій розсуд і рівень, який є недостатнім. При залученні студентів до роботи ОСС потрібно враховувати потреби кожного, або, кажучи вже професійно, застосовувати індивідуальний підхід. Для цього потрібно розуміти, що хоча й кожен з нас є окрема людина, своєрідна, особлива, проте ми всі *однаково-індивідуальні*. Це означає, що кожен із нас є вираженням суспільного характеру розвитку студентської молоді. Адже ми всі приблизно однаково проводимо вільний час, навчаємось в одному приміщенні, та і взагалі всі майже ровесники. Розуміння цього допоможе виражаючи об'єктивну студентську думку виразити думку кожного студента, що дозволить знайти причетність будь-якої молоді людини до самоврядування.

Наведу приклад. Для того, щоб залучити студента до органів студентського самоврядування, для початку, потрібно влаштувати певні заходи, спрямовані на відкриту роботу серед студентів з метою їх залучення до ОСС. Це може бути що завгодно від веселих колективних ігор в даному ВНЗ до організації розважального заходу в рамках усього міста, під час організації і проведення яких ОСС повинен здружитися з студентами. Чому саме здружитися? Тому, що без особистого контакту з молодію людиною ми не будемо мати змогу взагалі співпрацювати. Це пояснюється тим, що робота в ОСС відбувається на добровільних засадах. У нинішніх школах не виховується відповідальність, і тому часто студенти забувають про взяті на них зобов'язаність і не виконують її. А тому залишаючись в тісних взаємовідносинах зі студентом ми зможемо виховати максимальну відповідальність. Але це ще не

все, адже саме краще виховується відповідальність у сумісній роботі. Тобто найкраща відповідальність — це колективна відповідальність.

Зазвичай студенти активні завдяки цікавості та прагненню розваг. Але після спільної роботи, при якій ОСС повинен проводити різні розмови на теми студентського самоврядування, у них з'являються спільні цілі, які направлені на розвиток студентського життя.

Нажаль не у всіх ВНЗ є активне студентське самоврядування. Тому у студентів, які на власній ініціативі намагаються втілювати свої ідеї, не завжди все успішно виходить. При таких обставинах пропонується проводити міжвузівські конференції, на які б виносились різні організаторські питання та проблеми.

Так кожен зухвалий студент, читаючи це, може сказати, що він і так все розуміє. І навіщо писати про всім зрозумілі речі? Напевне якраз і є про що писати, тому що проблема така існує, і дуже часто є домінуючою і вирішальною в роботі ОСС. Тому, я гадаю, що не буде зайвим ще раз нагадати всім, що ОСС діє для студентів і виражає їх інтерес, тому без ефективної системи залучення активістів не може існувати жодне об'єднання студентів.

Шишлянников О. Ю.

Донецький національний технічний університет

Новітні інформаційні технології у роботі студентського самоврядування університету

У Європейському процесі нещодавно було зроблено декілька надзвичайно важливих кроків. Однак не варто забувати, що Європейська інтеграція – це не тільки євро, банки й економіка: вона повинна стати також і Європою знань. Отже необхідно будувати і посилювати інтелектуальну, культурну, соціальну й технічну базу нашого континенту. Особливо це стосується університетів, що продовжують відігравати переломну роль у такому розвитку.

Відкрита Зона європейської вищої освіти несе багатство позитивних перспектив, звісно ж, із повагою до наших розходжень,

вона потребує продовження зусиль для ліквідації бар'єрів і розробки таких умов для викладання й навчання, що розширили б мобільність і зробили співробітництво більш близьким, ніж будь-коли досі.

Предметніше мусимо зайнятися залученням студентства до конструктивної участі в реалізації принципів Болонської конвенції в цілому і до контролю якості освіти зокрема. Для цього нещодавно укладено спеціальний Договір про співпрацю між Міністерством освіти і науки та Українською асоціацією студентського самоврядування. Адже активна участь органів студентського самоврядування в реалізації завдань Болонського процесу — один із його пріоритетів.

Наш ВНЗ теж не став винятком. В нас теж є Рада Студентського Самоврядування (РСС), яка допомагає студентам вирішувати їх проблеми, допомагає їм розібратися в усіх тонкощах процесу інтеграції до Європейської співдружності. Як і усі сучасні організації, РСС не може обійтися без сучасних ІТ-технологій. Першим кроком у напрямку інформатизації став портал РСС ДонНТУ “Студентське життя ДонНТУ”. Насамперед це інформаційний портал. Його основна мета — це донесення інформації до широких верств студентства, надання змоги висловитися з того чи іншого приводу, задати хвилюючі питання безпосередньо до вищого керівництва університету, тощо. Застосування такого ресурсу — дуже широке. Він передбачає такі тематичні розділи як: новини РСС, законодавча база, база посилань на схожі за тематикою сайти, розсилку (закриту та відкриту), та ще багато іншого... Деякі з задуманих речей вже реалізовано, деякі ще на стадії розробки. Але про все по черзі.

Основою для розробки цього проекту стала гостра необхідність швидкого інформування широкого кола студентів, які складають Раду, та недостатня поінформованість про свої права та обов'язки. На початку своєї роботи я теж зіткнувся з такими проблемами, як дефіцит інформації. Здавалося б це були дрібниці, але найпростіше написання службової записки або заяви викликало стурбованість та заводило у глухий кут. На порталі наводяться приклади написання таких заяв, скарг, службових та доповідних записок та безліч цікавої інформації.

Але про все згідно черги. Перш ніж приступати до розробки чого-небудь, потрібно проаналізувати так би мовити

„становище на ринку”. „Ринок”, прямо кажучи у той час був у занепаді. Аналіз було почато із пошуку сайтів студентської тематики. Напривеликий жаль чогось, на зразок порталів студентського самоврядування мною було практично не знайдено! Для мене це було новиною. Така велика за чисельністю організація, є у кожному ВНЗ, а електронне представництво – відсутнє! На той час існувала одна невеличка web-сторінка Всеукраїнської студентської ради при міністерстві освіти і науки України.

Проаналізувавши купу сайтів схожої тематики, я прийшов до висновку, що портал студентського самоврядування університету - це нова, досить цікава та вкрай необхідна річ. Під час перегляду зустрічалося багато різноманітних сторінок, але нажалі мені, так і не вдалося привести їх до якогось єдиного знаменника. Класифікація проводилася за декількома ознаками.

Перша класифікація – це за рівнем складності. Є дуже прості сторінки. Вони мають дуже слабе наповнення, невизначений дизайн, якщо такий взагалі існує. Кількість сторінок сайту коливалася до 10-20 сторінок. У своїй більшості – це сторінки академічних груп, технікумів, інститутів та ВНЗ, в яких немає „комп’ютерних” спеціальностей. На сторінках присутнє дуже обмежене коло інформації, підчас на деяких навіть немає ніяких координат, задля зв’язку ззовні. До цієї групи також можна віднести такі сайти, що входять в коло університетських сайтів, за дизайном та розміщенням. У такому випадку, зазвичай, це лише 1-3 сторінки.

Друга група – це більш виразні, та більш серйозніші сторінки. До цієї групи відносяться сайти з класичним, академічним виглядом, на яких дотримується жорсткий дизайн, не дозволяється якісь екстраординарні кольори, або дизайнерські вигадки. З досвіду, скажу, що якщо на таких сайтах розміщуються кнопки, то вони мають рівні кути, не меркають при натисканні, таблиці виконано у класичному стилі, та через увесь сайт проходить єдина дизайнерська лінія. Деякі з таких сайтів притримуються дизайну університетського сайту, але не копіюють його та не входять до його складу.

Третя група – це складні, серйозні сайти. Такі сайти у більшості своїй виконуються або групою інформаційних центрів ВНЗ, або є замовленням у сторонніх організацій, які професійно займаються дизайном. У цієї категорії сайтів у більшості

присутній „важкий” дизайн. Завантажуються вони довго, у зв'язку із присутністю великої кількості графіки та флеш-анімації. Сприймаються вони вражаюче, але у більшості своїй наповнення в них „страждає”.

Друга класифікація полягає у розділі сайтів за мовою написання. Тут теж можна виділити декілька груп. Перша дуже схожа на першу групу попередньої класифікації. Це прості сторінки, на яких використовується „чистий” html, без застосування навіть скриптів. Також сюди можна віднести сторінки, створені у візуальних редакторах та за допомогою стандартних шаблонів, присутніх на кожному безкоштовному хост-майданчику.

До іншої групи відносяться сайти, де відчутна присутність Internet-програмістів. На таких сторінках починають з'являтися деякі спроби застосування Jscript та VBscript. Також до цієї групи я би відніс сайти, створені цілком за допомогою flash анімації.

Третя категорія складається з вже більш-менш професійних сторінок-порталів. Тут присутні такі засоби, як PHP, MySQL, ActiveX, ASP та інші. Це великі сайти із безліччю сторінок, які формуються, так би мовити „на льоту”. Кількість сторінок на такому сайті підрахувати є дуже складно.

Як вже було сказано, на деяких сторінках є багато графіки, тому було вирішено розділити ще одну класифікацію сайтів за графічним наповненням. Тут знову три групи. До першої можна віднести усі сторінки, які використовують графіку у тому, або іншому прояві, будь то зображення-мапа, анімовані кнопки, яскравий дизайн, або частини сайту, які при наведенні змінюються. Друга група – представляє собою flash анімацію. Маються на увазі сторінки цілком виконані із використанням flash. Часом вони бувають „важкі” при першому завантаженні повинно пройти багато часу. До третьої групи можна віднести змішані сторінки на яких є присутні і анімовані зображення, кнопки, виконані за допомогою графіки, ActiveX, та на яких є flash-анімація.

Проаналізувавши усі за і проти було вирішено створювати сайт ради студентського самоврядування у класичному суворому академічному стилі.

На першій сторінці, як і заведено розміщено новини про діяльність ради в університеті. Розділ розраховано не на велику

кількість новин, тому задля того, щоб уся інформація була доступна зроблено архів новин, у який потрапляють новини, які вже не представляють інтересу та втратили актуальність.

Структурно ресурс можна розділити на дві частини: одна – це інформація загального змісту у межах університету, друга – інформація рад самоврядування факультетів. До складу першої частини увійшли такі великі розділи, як загальна інформація про структуру ради, її склад та розділ законодавча база. До другої великої частини увійшла інформація про ради факультетів. На даний час на сайті представлено інформацію про 12 рад факультетів ДонНТУ. Кожен факультет на своїй сторінці може представити інформацію про студентську раду факультету, історію її виникнення, хто і коли очолював раду і т.п. Також продумано девіз „Знай героїв в лицо!“. У розділі ради кожного факультету розміщена сторінка із фотографіями усіх членів ради, голови та його заступників із зазначенням прізвища, сфери відповідальності (якою роботою займається у раді), координат для зв'язку (телефон, електронна адреса тощо). Також на сторінках факультетської ради врахована можливість навести інформацію про роботу ради, майбутні плани, навести звіти та інформацію про збори ради та приймальні години голови та його заступників.

Третя частина представлено розділом „Різне“. У ньому зібрано інформацію про розробників сайту; розділ „Лінки“ надає деякий перелік сайтів схожої тематики або сайтів пов'язаних із студентством. Цей розділ ще планується доповнити деякими розважальними сторінками.

Є бажання зупинитися на першій частині, а саме на розділі „Законодавча база“. Насправді, усі, хто стикається із роботою у студентському самоврядуванні задається питанням, а з чого починати. Починати завжди потрібно із законів. Без них не можна зробити а ні кроку! У цьому розділі зібрано велику кількість законів, законопроектів, положень, наказів, тлумачень, роз'яснень, зразків внутрішніх заяв, бланків студентської ради університету тощо. Це дуже добре, коли усе, що потрібно для роботи – не треба шукати, проводячи по години у пошуку. Особливо це стосується „некомп'ютерних“ факультетів. Усе „під рукою“. Навіть типові внутрішні документи більше не потрібно кожного разу складати наново. Їх просто можна завантажити із сайту.

Також на сайті планується розміщення студентського форуму та впровадження системи розсилок. Взагалі то заплановано впровадити три типи розсилок. Одна – “зовнішня”. Вона використовує для реєстрації та розсилки ресурс Subscribe.Ru. Це служба масових розсилок. Існує комерційна та безкоштовна версія таких розсилок. У нашому випадку використовується безкоштовна. Вона дозволяє підписувати будь-які існуючі адреси електронної пошти по всьому світу. Нею будуть розсилатися події масштабу університету, інформація про події, які б зацікавили абсолютно усе студентство. Другий вид розсилок – “внутрішня”. Вона розсилається тільки на внутрішні електронні адреси університету. Такі адреси мають членів рад студентського самоврядування факультетів. У ній теж розсилаються новини, спрямовані на роботу членів ради. Третій тип розсилки – це “SMS розсилка”. Вона передбачає оперативне інформування ключових членів РСС, які безпосередньо приймають участь у роботі Ради Університету. Якщо, наприклад, потрібно оперативно зібрати усіх членів ради, то можна простим дотиком пальця розіслати всім запрошення. На даний момент реалізовано лише перший тип розсилок.

Цей сайт розроблено в академічному стилі, та основним завданням була розробка сайту максимально автономного, та незалежного від хост-майданчика та встановленого у провайдера програмного забезпечення. Використовувався лише html та скрипти (JScript та VBScript). Перша версія сайту виглядає не дуже привабливо, тому зараз вже ведеться розробка нового „обличчя” сайту.

Сайт „Студентське життя ДонНТУ” розміщено за адресою www.studrada.donntu.edu.ua та www.studrada.nm.ru

До розряду новітніх технологій, проектів та пропозицій, можна віднести також можливість впровадження корпоративної системи зв'язку як на всеукраїнському рівні, так і на рівні окремого ВНЗ. Ця ідея вже проробляється у нашому університеті. Дуже зручно, коли у будь якому місці університету я зв'язок з тим чи іншим представником студентської ради університету. А на державному рівні – було б дуже зручно не витрачаючи своїх власних коштів поспілкуватися з тим, чи іншим представником студентської ради університету, який знаходиться далеко від тебе.

Роль студентського самоврядування у вирішенні соціально - побутових проблем студентів

Студентське самоврядування відіграє велику роль у вирішенні всього спектру проблем, з якими зіштовхуються студенти. Рішення, прийняті академічним слуханням з самоврядування, є обов'язковими для виконання всіма органами студентського самоврядування та адміністрацією ВНЗ (ст. 8 з-ну про студентське самоврядування)

Студентське самоврядування займає значне місце в житті ВНЗ, консолідує студентство, допомагає організувати навчальний процес, представляє та захищає інтереси студентів, впливає на всі процеси, що мають місце у їх навчальному закладі.

Стосується це безпосередньо і соціально-побутових питань:

- Студентське самоврядування створює комітети з вирішення соціально-побутових проблем на рівні факультетів, університету, гуртожитків;

- Комітети (сектори) очолюються представниками студентського самоврядування та працюють на користь студентства;

- Представники студентського самоврядування щодня спілкуються зі студентами, вивчаючи їхні інтереси та потреби, глибше пізнаючи проблеми для їх подальшого вирішення;

- Співпрацюють з адміністрацією ВНЗ і гуртожитками для спільного вирішення соціально-побутових і виховних проблем. Хоча, більшу роль у виконанні обов'язків у сфері побуту повинна виконувати адміністрація;

- Для уникнення конфліктів з адміністрацією чітко окреслюються права та окреслюються права та обов'язки самоврядування в гуртожитках;

- Комітети та голови секторів дбають про забезпечення студентів, жителів гуртожитків необхідним інвентарем та обладнанням, особливо за умов розширення навчальної бази

ВУЗів, а відповідно – збільшення кількості студентів.

Отже, студентське самоврядування у вирішенні соціально-побутових проблем повинно тісно співпрацювати зі студентством для окреслення кола їх потреб, а також з адміністрацією ВНЗ для отримання можливостей покращення матеріальної бази для навчання. При цьому, необхідним є створення спеціальних підрозділів, які б займалися дослідженнями проблем та пошуком шляхів їх вирішення.

Юрійчук Р.

Болонський процес очима молоді

Нещодавно мені пощастило взяти участь у міжнародній студентській конференції "Болонський процес – зміни чи перешкоди?", яка 25-28 січня відбулася в Штутгартському університеті. Штутгарт – затишне містечко на південному заході Німеччини, батьківщина великого філософа Гегеля, для приїжджих воно виглядає гостинним та трішки дивним своїм поєднанням класики й постмодерну.

Організаторами заходу виступили Європейська студентська організація AEGEE та Штутгартський університет. З'їхалися понад 30 студентів із країн Євросоюзу, Східної Європи і навіть США. Можливо, вперше студенти мали можливість висловити свою позицію, поставити запитання особам, які безпосередньо займаються розробкою Болонської системи, проаналізувати проблемні сторони реформи, тож спілкуватися було дуже цікаво. Деякі питання за браком часу обговорювали між семінарами та лекціями або навіть по дорозі до гуртожитку. Багато університетів ще "приглядаються" до новинки, положення Болонських домовленостей вводяться там як експеримент. Основні труднощі реалізації, як ми зрозуміли, криються, по-перше в національних особливостях навчальних систем, а по-друге, зміни вимагають часу та матеріальних витрат.

Перед учасниками конференції виступили ректор Штутгартського університету проф. Рессел, президент "AEGEE-Eurore" Тайс ван Велий, міжнародні експерти з розробки навчальних планів, було презентовано програми мобільності для

молоді DAAD та ERASMUS тощо. Учасники також мали можливість розповісти про впровадження Болонської системи у своїх навчальних закладах, запропонувати власний погляд на вирішення проблем.

У Сорбонській декларації (Париж, 1998 р.), яка стала основою для Болонських домовленостей, зафіксовано: необхідно "дати нашим студентам і нашому суспільству таку систему вищої освіти, щоб вони мали можливість шукати і знаходити свою особисту сферу для застосування вмінь". Можливість навчатися в європейських університетах відкриває молоді дорогу до освітніх ресурсів і культурних особливостей різних країн. Якщо подивитися на мобільність студентів країн Євросоюзу – вдома їм не сидиться. Україна поки-що приваблює як країна екзотична, хоча навчальна база й освіта у нас ґрунтовні – тож іноземцям є чого повчитися. Оскільки Болонська система покликана створити до 2010 року єдиний європейський освітній та науковий простір – крива мобільності студентів імовірно поповзе догори.

У рамках конференції відбулися зустрічі з представниками різних міжнародних студентських організацій (AEGEE, BEST, AESEC, ESIB та ін.), які своєю місією вважають покращення організації освіти. AEGEE – одна з найбільших таких організацій в Європі. Її членами є близько 17000 студентів. Тож першим у 2007 р. і дуже впевненим кроком AEGEE в інтеграції країн та різних рівнів освіти стало проведення цієї конференції.

Якунінв Н.А.

Харківський національний економічний університет

Інформаційна робота та PR в діяльності органу студентського самоврядування

Перш за все треба визначити, що і інформаційна робота, і PR направлені на підтримку іміджу організації, тому треба визначити що ми можемо використовувати, а що – ні, бо позитивний імідж – одна з головних ознак роботи органу студентського самоврядування.

Найлегший спосіб донесення інформації до цільової аудиторії – e-mail-розсилка. Тобто все, що вам потрібно знати –

це електрону адресу. Якщо ви прагнете зробити масштабну розсилку, то тоді потрібно звернути увагу на Google-групи, куди можна підключити безліч електронних адрес і інформувати їх стосовно вашої діяльності або заходів. В мережі інтернет обов'язково повинен бути сайт вашої організації. Це дає вам змогу не лише інформувати, а й долучати до своєї діяльності, зазначаючи пріоритети роботи, залишаючи контактну інформацію. Сайт не повинен бути перевантажений рекламою, непотрібною інформацією, повинен мати легке керування та мати інформацію, яку б було цікаво читати. Прикладом такого сайту може виступати www.studrada.info.

Щодо інформації, «яку цікаво читати», це стосується не лише сайтів та розсилок, а ще й інформаційних листів, публікацій та реклами, яку ви робите своїм заходам. Інформація має бути стисло викладена, написана НЕ у формі звіту, бажано щоб містила в собі графічні матеріали (фото, графіки, малюнки).

Одним з недоліків роботи інформаційної служби органу студентського самоврядування є не написання або невчасне розміщення прес-релізів. Про них в жодному разі не потрібно забувати, так як прес-реліз має в собі всю необхідну інформацію і людині легше визначитись на скільки їй цікавий запропонований вами захід.

Якщо говорити безпосередньо про PR, то він не можливий без результатів діяльності. Організація повинна визначити сферу, в якій вона є профі і це буде найкращим PRом в разі, якщо члени організації будуть ділитися досвідом з іншими. Участь організації в конференціях, круглих столах, форумах, тощо є найкращим піаром. Ви починаєте існувати для інших організацій, бо вони вас бачать, спілкуються з вами і ніякі інтернет-ресурси не в змозі так розповісти про вашу діяльність, як ви самі.

Що стосовно внутрішнього PR, то вже наразі ми бачимо, що плакати, листівки та інша друкована продукція не приносить тих результатів, які ми на них покладаємо. Тому слід подумати над впровадженням радіо у вашому ВНЗ. Тим більше, що звукова інформація сприймається набагато краще друкованою.

Тепер поговоримо про те, що використовувати не можливо. Якщо ви хочете зберегти позитивний імідж своєї організації, то ніколи не використовуйте в своїх розсилках інформацію, яка не буде цікава вашій цільовій аудиторії або комерційну рекламу в будь-якому вигляді. Врешті-решт це призведе до того, що листи з

вашої розсилки будуть видаляти не читаючи, а це вам не потрібно.

Заявити про свій орган студентського самоврядування можна, провівши якийсь гучний захід. Наприклад флеш моб, або рекламну кампанію, використовуючи всі засоби масової інформації університету.

І, напевно найголовніше, ви повинні самі для себе визначити формат своєї діяльності і інформаційної політики. Все вищезазначене має дуже тісний взаємозв'язок і повинно використовуватися комплексно.

ЗМІСТ

1. Бабінчук М.В. Загін по підтримці порядку в гуртожитках та на території університету (ЗППГУ) як структурний підрозділ самоврядування студентів.....3
2. Баглай Л.М. Мотивація до роботи – частина мотивації до життя.....5
3. Базуліна Ю.Г. Проблема впровадження Болонського процесу в сучасних умовах та вплив органів студентського самоврядування на вирішення цих проблем.....7
4. Барчук В.А. Залучення активістів до участі у роботі органів студентського самоврядування.....10
5. Безцінний О.О. Залучення активістів до роботи в ОСС. Можливості та засоби.....12
6. Васишин К.А. Проблеми впровадження Болонського процесу та вплив ОСС на їх вирішення.....13
7. Ващенко Д.І. Особливості залучення активістів до участі у роботі органів студентського самоврядування через створення громадської організації на базі вузу.....15 ✓
8. Грищенко Т.В. Роль органів студентського самоврядування у формуванні громадянської свідомості за умов євроінтеграції вищої освіти.....17 ✓
9. Гуменний М.В. Діяльність студентських громадських організацій як елемент підвищення соціальної свідомості та активності студентів.....18 ✓
10. Давидов С.О. Зовнішні зв'язки органів студентського самоврядування у ВНЗ.....19
11. Даниленко Т.Н. Роль соціальної практики в розвитку личности студента.....21
12. Данильченко О.Ю. Вплив органів студентського самоврядування на вирішення проблем, пов'язаних з впровадженням Болонського процесу.....23
13. Дяченко Ю. Методи інформаційної роботи ОСС.....24
14. Зайцев В.А. Львов Д.І. Залучення молоді до ОСС як шлях удосконалення механізму роботи.....26
15. Захарченко К. Филоненко С. Вводная лекция для первокурсников по студенческому самоуправлению.....29 ✓
16. Зубар А.В. Роль органів студентського самоврядування у вирішенні соціально-побутових проблем студентів.....30

17. Льюкв В.М. Роль органів студентського самоврядування у вирішенні соціально-побутових проблем студентів.....33
18. Льюкв В.М. Залучення активістів до участі у роботі органів студентського самоврядування.....35
19. Кириченко А. ,Познанський А. Від довіри до популяризації ОСС.....36
20. Коваль К.О. Каюмова О.Ф. Проблеми впровадження Болонського процесу та можливий вплив органів студентського самоврядування на вирішення цих проблем.....38
21. Коковенко В.В. Залучення студентського активу до участі у роботі органів студентського самоврядування.....41
22. Конопка В.М. Проблема запровадження Болонського процесу в сучасних умовах та вплив органів студентського самоврядування на вирішення цих проблем.....42
23. Корчига М.М. Студентське самоврядування та його роль в формуванні національних та загальнолюдських цінностей.....44
24. Кращенко Ю.П. Голос студентської громади у владі: міська студрада при Полтавському міськвиконкомі.....46
25. Кругляк Є.А Інформаційна та PR робота органів студентського самоврядування.....48
26. Кузьмін Г.Ю. Основні складники успішного залучення активістів до органів студентського самоврядування.....49
27. Куничак В.І. Роль органів студентського самоврядування у вирішенні соціально - побутових проблем студентів.....51
28. Курбацька А.М. Проведення інформаційної роботи та застосовувати PR- технології.....53
29. Лаган О.О. Роль органів студентського самоврядування у процесі становлення інтелектуальної еліти України в контексті реалізації засад Булонської системи освіти.....56
30. Ладунець Р.О. Інформаційна робота та PR в діяльності органів студентського самоврядування.....58
31. Латенко О.В. Проблеми впровадження Болонського процесу в сучасних умовах та вплив органів студентського самоврядування на вирішення цих проблем.....60
32. Левун І.М. Проблеми впровадження Болонського процесу в сучасних умовах та вплив органів студентського самоврядування на вирішення цих проблем.....61

33. Лиска П.О. Проблеми впровадження Болонського процесу в сучасних умовах та вплив органів студентського самоврядування на вирішення цих проблем.....63
34. Наумець Ю.Г. Інформаційні зв'язки між навчальними закладами: причини, можливості, наслідки.....64
35. Олійник В.А. Спільні підходи до соціально-побутових проблем як ефективний шлях їх усунення.....66 ✓
36. Павленко Г.В. Самостійність студентів як основа ефективності кредитно-модульної системи.....68 ✓
37. Сакало Є.С. Важливість та засоби інформування студентів про діяльність органу студентського самоврядування у ВНЗ.....69
38. Сардар'ян Л.С. Кураторська програма для першокурсників як засіб залучення та виховання активістів.....70
39. Слободян Т.М. Залучення активістів до участі у роботі органів студентського самоврядування.....73
40. Фіцик О.Р. Залучення активістів до роботи в ОСС.....74
41. Фоменко А.В. Залучення активістів до участі у роботі органів студентського самоврядування.....76
42. Франчук М.М. Тенденції формування та реалізації лідерських якостей.....77
43. Хамський Р.В. Залучення активістів до участі у роботі органів студентського самоврядування.....79
44. Шишлянников О. Ю. Новітні інформаційні технології у роботі студентського самоврядування університету.....80
45. Шрамко О.О. Роль студентського самоврядування у вирішенні соціально - побутових проблем студентів.....86
46. Юрійчук Р. Болонський процес очима молоді.....87
47. Якунінв Н.А. Інформаційна робота та PR в діяльності органу студентського самоврядування.....88

Наукове видання

Збірник матеріалів
Всеукраїнської студентської конференції
органів студентського самоврядування

Відповідальний за випуск
Комп'ютерне верстання

А.В. Товстуха
М.В. Аверченкової

Стиль та орфографія авторів збережені.

Підписано до друку 17.04.2007.
Формат 60x84 1/16. Папір офс. Гарнітура Times New Roman. Суг.
Друк офс.
Ум. друк.арк. 5,58. Обл. - вид.арк. 5,99.
Тираж 150 пр.
Зам. № 352.

Вид-во СумДУ при Сумському державному університеті
40007, м.Суми, вул. Римського-Корсакова, 2
Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до
Державного реєстру ДК №2365 від 08.12.2005 р.
Надруковано у друкарні СумДУ
40007, м.Суми, вул. Римського-Корсакова, 2.